N°. 92. A°. 1859.

ZONDAG EN MAANDAG 17 EN 18 APRIL.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*, gezien artikel 264 der Wet van 29 Junij 1851 (Staatsblad n.° 85),

Geven bij deze aan de ingezetenen kennis, dat het door hen voorloopig vastgestelde kohier der plaatselijke directe belasting voor het jaar 1859, voor zooveel betreft de wijken 11, 12, 13, 14 en 15 dezer Gemeente, te beginnen met Maandag den 18 dezer maand, gedurende veertien achtereenvolgende werkdagen, van des voormiddags tien tot des namiddags drie ure, voor een ieder ter lezing is nedergelegd, ter Secretarie der Gemeente (Bureau op de Hoogstraat, op den hoek van de Stadhuissteeg.)

Burgemeester en Wethouders herinneren de belanghebbenden tevens, dat, gedurende de bovengemelde veertien dagen, een ieder die mogt vermeenen daartoe reden te hebben, tegen zijnen aanslag bij den Gemeenteraad bezwaren kan inbrengen, en dat dit kan geschieden op ongezegeld papier.

Burgemeester en Wethouders meenen tevens aan allen, welke van hen kennis hebben bekomen, dat, na voorlichting van de Commissie bedoeld bij artikel 5 der Verordening op de invordering dezer belasting, hunne aangifte onvoldoende is geoordeeld en aan welke, in verband daarmede de gelegenheid is gegeven om hunne aangifte nader op te helderen, of geene aangifte gedaan hebbende, die nog te doen, te moeten aanbevelen om, door inzage van de kohieren, bekend te worden met den uitslag van de ophelderingen die door hen mogten zijn gegeven, ten einde alzoo te kunnen oordeelen of zij meenen zich nu ook nog tot den Gemeenteraad te moeten wenden.

Rotterdam den 15 April 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

de Secretaris, STORM VAN 'S GRAVESANDE. *de Burgemeester*, J. F. HOFFMAN.

De leden der Tweede Kamer rusten van hunnen arbeid. Wij misgunnen hun die rust niet; vooral niet, met het oog op de menigvuldige en hoogst belangrijke werkzaamheden, die hen bij hun terugkomst na het reces wachten. Waarlijk, waar ontwerpen als die tot regeling der politie op de spoorwegen; tot zamenstelling en regeling der regterlijke magt en justitie; tot emancipatie der slaven in West-Indië; tot regeling van het geneeskundig bestuur; op den doortogt en het vervoer van landverhuizers; tot herziening der wet op het binnenlandsch gedistilleerd; tot regeling der wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, tot eindregeling der zaken van de Maatschappij van Weldadigheid; tot herziening van het eerste boek van het Wetboek van Strafregt; — waar ontwerpen, zoo hoogst gewigtig als deze ter openbare behandeling of tot die in de afdeelingen gereed zijn, daar wacht de Kamer een vermoeijende taak, wier vervulling — zelfs voor een deel — den nog overblijvenden tijd van het zittingjaar genoegzaam innemen zal. Wij wenschen daarom, dat de Kamer de periode van rust gebruiken zal, om nieuwe krachten en nieuwen lust te garen tegen den tijd, waarop zij haar werkzaamheden zal hervatten. Die krachten en dien lust zal zij wel behoeven, indien, zooals te voorzien is, haar tegenwoordigheid te 's Hage gedurende een groot deel van het zomersaizoen zal worden vereischt.

Op de indiening van verre de meesten der bovengenoemde ontwerpen heeft de Kamer jaren lang aangedrongen. Thans, nu haar zoo menigmaal ten dien opzigte uitgedrukte wensch is vervuld, is zij het aan Nederland, aan de Regering, en niet het minst aan zich-zelf verpligt, van hare zijde alles in het werk te stellen, wat het tot stand komen van zoovele gewigtige wetten kan bevorderen. Tot ons leedwezen moeten wij zeggen, dat de ijver, door de Kamer of door commissies uit haar boezem aan den dag gelegd, niet altijd even groot, niet altijd in overeenstemming is met den aandrang, door haar bij de Regering tot het indienen van meerdere wetten gebezigd. Teregt klaagde de Heer *Sloet tot Oldhuis* in de zitting van 30 Maart jl. dat de voorloopige verslagen omtrent de ontwerpen betreffende de politie op de spoorwegen en het vervoer van landverhuizers op dien dag nog niet waren verschenen. Het afdeelings-onderzoek van het laatstgenoemde ontwerp was den 21sten Februarij, dat van het eerste reeds den 15den November jl. afgeloopen. Inderdaad, het schijnt ons toe, dat een Commissie van Rapporteurs zich al een bijzonder langzame wijze van werken moet hebben uitgekozen, wanneer zij tot het resumeeren en vaststellen van een Verslag omtrent de in de afdeelingen gevoerde beschouwingen, niet minder dan vier en een halve maand behoeft. Wij erkennen gaarne, dat bijkans alle Verslagen, van de Kamer uitgaande, uitmunten door degelijkheid van inhoud en helderheid van vorm; eenige meerdere spoed bij de vaststelling zou hun waarde nog aanmerkelijk verhoogen.

Aan het onderzoek van het wets-ontwerp op de regterlijke organisatie namen slechts drie-en-vijftig van de twee-en-zeventig leden deel. Misschien vonden de afwezige leden voor hun niet-verschijning grond in de omstandigheid, dat de regterlijke organisatie reeds zoo dikwerf het onderwerp van het sectie-onderzoek uitmaakte. Uit diezelfde omstandigheid, de naauwkeurige bekendheid met de zaak, die wij bij de leden der Kamer omtrent dit punt mogen veronderstellen, nemen wij aanleiding om op een spoedige behandeling aan te dringen. De emancipatie der West-Indische slaven en het geneeskundig bestuur zijn eveneens zaken, bij de Kamer sints jaren besproken. Maar alles zal bij de hervatting der werkzaamheden in de schatting der leden en van het publiek wel achterstaan bij de question brûlante, de groote spoorwegzaak. Wij zullen de laatsten zijn, om ons daarover te beklagen. Integendeel, een zegen zouden wij het achten voor het Vaderland, een zegen ook voor Regering en Vertegenwoordiging, indien men het eindelijk omtrent die zaak eens kon worden. Moge al teleurstelling op teleurstelling de voorstanders van spoorwegen hebben getroffen, nog geven wij den moed niet op. Vooral niet na de verklaring van den Minister van Financiën in de zitting van den 2den dezer: „Ik kan deze verzekering geven, dat de „zaak ver gevorderd is, zoo ver zelfs, dat ik mij „voorstel, dat er niet zoovele dagen meer zullen „verloopen, eer het Ministerie in staat zal zijn, een „bepaald voorstel aan de goedkeuring van den Ko„ning te onderwerpen." „De wensch dus, door de „geachte afgevaardigden geuit, dat het voorstel na „afloop van het op handen zijnde reces der Kamer, in „behandeling zou kunnen worden genomen, — die „wensch, ik geloof het wel te kunnen verzekeren, „zal *althans* wel worden vervuld."

De openstelling der havens in Ned.-Indië, die andere question brûlante van een oogenblik, werd in de laatste zitting der Kamer nogmaals besproken. Wat wij voorspeld hebben, is gebeurd: de aanneming der motie van den Heer *van Hoëvell* heeft *niet* geleid tot het doel, dat die geachte afgevaardigde zich daarmee voorspiegelde. Men heeft niet genoeg stukken ontvangen enz.; de aanleiding tot het nemen van den maatregel is niet bijzonder duidelijk geworden, enz. De Heer van Hoëvell schrijft dat toe aan den *onwil* van den Minister. Wij achten dat een hard, door de gedragingen van den Minister van Koloniën niet geregtvaardigd woord. De heer *Rochussen* heeft meermalen als Minister getoond, dat het gemeen overleg tusschen Regering en Vertegenwoordiging hem geen ijdele klank was. Uit de mondelinge verklaring van den Minister is gebleken, dat thans bij hem het voornemen bestaat, om met betrekking tot de Indische havens, „wat den invoer betreft, het „getal der havens tot weinige te beperken; en om „gelijktijdig met de definitieve regeling het besluit „van 1841 in te trekken." *Onzekerheid* moge dus, volgens de uitdrukking van de door de Kamer aangenomen conclusie, omtrent de uitvoering, welke aan den maatregel zal worden gegeven, blijven bestaan, daar de Minister nog niet te kennen heeft gegeven, *wanneer* de voorgenomen definitieve regeling zal plaats hebben, en *welke* havens hij voor den invoer wenscht open te stellen; — de redenen tot *ongerustheid* voor onzen handel en onze nijverheid zijn nu, naar het ons toeschijnt, geheel en al vervallen. De wensch der Kamer, het voornemen des Ministers, zijn bekend. Hoe de geheele maatregel tot stand kwam, ziedaar een zaak, die minder duidelijk is. En hieromtrent zijn we volkomen homogeen met den Heer van Hoëvell en met .... den 's Gravenhaagschen Nieuwsbode, dat niemand zulk een maatregel van een man als den Heer *Pahud* kon verwachten; van den Heer Pahud, die drie jaren geleden zoo geheel anders sprak. Maar 's mans consequentie had meermalen iets problematisch; — wij denken aan April 1853 —; hij is, zeggen wij met zijne toenmalige verdedigers, slechts een specialiteit: men moet hem die plotselinge omkeeringen zoo niet ten kwade duiden: hij is meer, hij is zelfs een uitstekende specialiteit .. waarin? Toch niet alleen in consequentie?

Nu wij toch over koloniale zaken en mannen spreken, moeten wij onzen lezers, die waarschijnlijk niet allen het weekblad *Neerlandsch-Indië* lezen, opmerkzaam maken op een Ingezonden stuk, van de hand des Heeren Mr. *R. W. J. C. Bake* onlangs daarin opgenomen. De Heer Bake duidt het den Minister van Koloniën ten kwade, dat deze, in de Tweede Kamer over den Heer van Hoëvell sprekende, dien heer aanduidt als „den *geachten* afgevaardigde uit Almelo." Het is zeker een gewigtig feit, waarop de algemeene aandacht wel eens gevestigd mag worden. Hoe! de Minister van Koloniën noemt den Heer van Hoëvell zoo maar „den geachten afgevaardigde", even zoo als hij alle leden der Vergadering — ook den Heer Mr. R. W. J. C. Bake, ware hij lid — „geachte af„gevaardigden" noemt. Het is waarlijk door dat parlementair spraakgebruik ver met ons Vaderland gekomen! Wij twijfelen er niet aan, of de Heer Mr. R. W. J. C. Bake zou andere termen gebruiken wanneer hij als lid der Kamer over den Heer van Hoëvell of andere afgevaardigden te spreken had. Hij verzamele vast eenige uitdrukkingen, even liefelijk als krachtig, om op zijn aanstaande medeleden toe te passen: want er zou waarlijk veel vóór zijn, een man als den Heer Bake met het lidmaatschap der Kamer te bekleeden. Zou 's Lands vertegenwoordiging daardoor aan waardigheid al niet winnen, aan vermakelijke levendigheid zeker.

BUITENLAND.

LONDEN den 15 April.

Te oordeelen naar de taal welke de ministeriële Morning Herald gisteren voerde, alvorens het bekend was dat de Ministers hunne mededeelingen over de buitenlandsche politiek op nieuw zouden verdagen, schijnt het dat die mededeelingen van niet zeer geruststellenden aard geweest zouden zijn. Het blad zegt toch dat het voorstel om het Congres door eene ontwapening te doen voorafgaan wijs en op het regt gegrond was, omdat de diplomatie als het ware door de legers, die gedurende de beraadslagingen het veld hielden, verlamd zou zijn. Daarop bevestigt het hoe, in weêrwil van anders luidende geruchten, sommige in de Italiaansche zaak betrokken Regeringen sedert eenigen tijd een beteren geest aan den dag hebben gelegd, maar zinspeelt vervolgens op ééne Mogendheid, die, door haren onwil, de algemeene afkeuring verdient. „Morgen, zoo luidt het, zullen de Ministers ophelderingen geven, en indien men niet verneemt dat alles op den weg der vereffening is, dan zal men voor het minst eenige bijzonderheden wegens de wederspannige Mogendheden vernemen. Het zal reeds iets zijn te weten welke Souverein of Souvereinen een worstelstrijd trachten te bespoedigen, en wij houden ons overtuigd dat, indien er een zoodanige is, deze zich in eene verlatene stelling en letterlijk zonder bondgenoot in Europa en zonder vriend in de wereld zou bevinden." Ofschoon het raadselachtig blijft welken Souverein de Morning Herald bedoelt, zooveel blijkt nogtans dat nieuwe bezwaren zijn gerezen en het behoud des vredes op nieuw onzeker, zoo al niet onmogelijk geworden is.

De door den Times medegedeelde depêche uit Weenen, volgens welke Oostenrijk stellig weigert deel aan het Congres te nemen, als het niet door eene algemeene en gelijktijdige ontwapening vooraf wordt gegaan, verspreidt misschien eenig licht over de woorden van de Morning Herald.

Het denkbeeld dat alleen Piémont zich vóór de zamenkomst van het Congres ontwapenen zou was nu eens aan Oostenrijk, dan weder aan Engeland en Pruissen toegeschreven. Thans beweert de Times dat Engeland een zoodanig voorstel niet gedaan en altijd het denkbeeld eener gelijktijdige, voor alle Mogendheden volkomen gelijke ontwapening, voorgestaan heeft. Nogtans blijkt uit de depêche van graaf Buol aan lord Loftus, van 31 maart, ten duidelijkste, dat de nota, door den Engelschen Ambassadeur bij het Weener Kabinet ingediend, om de vier preliminaire punten bekend te maken, het aanbod der Engelsche Regering inhield om bij Piémont op ontwapening aan te dringen, waaruit volgt dat, als de Times gisteren gelijk had, graaf Buol de bewoordingen dier nota verkeerd moet hebben uitgelegd, of wel dat lord Loftus de voornemens zijner Regering onduidelijk had ontwikkeld. Ongetwijfeld zal dit een en ander zich weldra ophelderen.

Het bovenbedoeld artikel in den Times luidt woordelijk dus: „Zeer gaarne verbeteren wij eene dwaling, die gisteren in de mededeelingen was ingeslopen, welke wij over den tegenwoordigen gang onzer buitenlandsche zaken gegeven hebben. Wij hebben gezegd dat de Engelsche Regering de ontwapening van Sardinië als eene preliminaire voorwaarde van het houden van een Congres verlangd had. Op een gezag, welks woorden allen twijfel doen ophouden, zijn wij onderrigt dat dit niet naauwkeurig is geweest. Het was het voorstel van Oostenrijk en niet dat van Engeland. Lord Malmesbury heeft de gelijkheid van tijd en omstandigheden gevraagd, voor alle Mogendheden welke in het tegenwoordig verschil over de ontwapening betrokken zijn, en het is waarschijnlijk ten gevolge hiervan dat Oostenrijk nu verlangt dat de Mogendheden zullen ontwapenen vóór dat het Congres beraadslaagt."

— De la Plata, die St. Thomas den 31 maart verliet, bragt gisteren West-Indische berigten te Southampton aan, benevens 516,547 dollars spetie en voor eene waarde van 4053 dollars in juweelen enz. Op Jamaica bleef ziekte heerschen, terwijl daarentegen de gezondheidstoestand op St. Vincent en St. Thomas gunstiger was. Ofschoon de bank van Jamaica door twee groote faillissementen zwaar geleden had, zouden de overige ontvangsten der zes laatste maanden, na betaling van een dividend van 7 pct., alle verliezen dekken en het reservefonds onaangeroerd kunnen blijven. — Een Spaansch eskader lag te Havannah. Te Valparaiso was de rust, na de jongste mislukte poging tot opstand, onverstoord gebleven. Ook te Coquimbo was alles rustig. Don Pedro Leon Gallo stond met 1200 man op 14 mijlen afstands, de Regering kon over 1000 man tegen de opstandelingen beschikken, maar denkelijk zou het tot geen treffen komen. Caldera, Copiapo en Huasco waren de eenige plaatsen welke de rebellen inhielden. Caldera werd door eene Chilische brik geblokkeerd, die geen enkel schip het binnenloopen toeliet. — In Peru verkeerden de zaken in een slechten toestand.

PARIJS den 15 April.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Er is sedert gisteren weinig verandering gekomen in den toestand. Wanneer ik gelooven mag wat in de bureaux der ministerien van oorlog en buitenlandsche zaken wordt gezegd, dan zou men nooit zoo digt bij eene gewenschte overeenstemming ten aanzien van het hoofdpunt zijn geweest als thans. Wel zijn de officiële toestemmingen nog niet uitgewisseld, maar er is besloten dat het Congres allereerst zal beraadslagen over de questie der algemeene ontwapening. Ik heb alle reden om aan te nemen dat bij gevolg de depèche, door den Times medegedeeld en volgens welke Oostenrijk de ontwapening vóór het Congres eischte, ten eenenmale onjuist is.

De tijding van het uitstellen der ministeriële inlichtingen in het Engelsche Parlement heeft hier eene zekere onrust veroorzaakt. Men gelooft algemeen dat het Ministerie steeds zal blijven uitstellen tot op het oogenblik der Parlements-ontbinding, ten einde zijne positie te redden en aan de oppositie geen tijd te laten om zich te doen gelden, wanneer de mededeelingen geene vreedzame oplossing mogten aankondigen.

Er heerscht thans een stilstand in de politiek, eene soort van afgematheid in de gemoederen. De Keizer zelf heeft Parijs verlaten voor Villeneuve l'Etang; hij beraamt er groote militaire ontwerpen met den generaal Niel, die de hoofdspil schijnt te zijn, waarom zich het plan van den eventuelen veldtogt beweegt. Volgens anderen geeft hij er zich over aan vermaken, die voor zijn leeftijd eigenlijk niet meer passen. Hij komt alleen in geval van noodzakelijkheid op de Tuileriën, of om er een Ministerraad te presideren.

De commissie voor het budget, die in de eerste dagen veel ijver heeft betoond en eenige sporen van oppositie aan den dag heeft gelegd, zal weldra aan de Wetgevende Vergadering den uitslag van haren arbeid mededeelen; de amendementen, welke sommige afgevaardigden voornemens zijn voor te stellen, zullen alleen betrekking hebben op eenige onderdeelen. Het is niet waarschijnlijk dat er sprake zal komen van eene verlenging der Zitting van het Wetgevend Ligchaam. Aldus zal het werk van onze nationale vertegenwoordiging dit jaar niet veel bijzonders opleveren en zich bepalen tot de stemming over eenige wetten van localen aard en over de begrooting. Niet zonder naijver vergelijkt men daarbij de rol, welke het Engelsche Parlement speelt.

Sommige dagbladen zullen u ongetwijfeld een voorzeker schrander verzonnen, maar geheel ongegrond berigt hebben gebragt. Het zou niets meer of minder betreffen dan dat men door Perzië, in eene schadeloosstelling van grondgebied, de hulp zou willen doen betalen, welke Rusland aan Frankrijk verleende tegen Oostenrijk. Er is hier questie geweest van een voorstel in dien geest, door den Franschen zaakgelastigde aan den Schah van Perzië gedaan. Ik geloof dat het niets is dan eene pure speling der phantasie.

De ridder d'Azeglio is heden te Parijs aangekomen; hij begeeft zich met eene speciale zending naar Londen. Men heeft verzekerd, maar ik ben in staat gesteld het ten stelligste tegen te spreken, dat de Gevolmagtigden in de tweede zitting der Conferentie het eens zouden zijn geworden omtrent de wenschelijkheid van de dubbele verkiezing van den kolonel Couza te erkennen. Integendeel, Turkije en Oostenrijk hebben volhard in hunne weigerachtige houding en de Gevolmagtigden zullen nog onderscheidene malen bijeen moeten komen.

— Heden is de tentoonstelling van schilder- en beeldhouwwerken geopend. Ten tien ure precies werden de deuren van het Nijverheidspaleis geopend voor de nieuwsgierige schaar van kunstenaars en liefhebbers. Duizende catalogussen, tegen een halven franc per stuk, werden in den loop van den morgen verkocht. De catalogus is bijzonder lijvig; hij bevat 533 bladzijden met 3887 volgnummers. In 1857 waren er slechts 3474. Schilderijen zijn er 3045, beeldhouwwerken 472, gravuren 160, lithographiën 96, architectonische teekeningen 114. Daarenboven vermeldt de catalogus de kunstwerken voor openbare gebouwen vervaardigd. Over het algemeen is de salon van 1859 niet beter of slechter dan die van vroegere jaren. Ingres, Horace Vernet, Meissonnier, Couture, Rosa Bonheur, enz. hebben niet geëxposeerd. Daarentegen trokken de fraaije schilderijen van Yvon de bewonderende aandacht der menigte.

De zalen der tentoonstelling, vijftien in getal, zijn met veel zorg en smaak door den heer Viel, architect, in de best gelegene gedeelten van het reusachtig groote gebouw aangebragt. Zeven daarvan bevinden zich in de groote galerij en eene van deze wordt we-

derom ingenomen door de werken der Duitsche, Russische, Italiaansche, Belgische, Zweedsche en Nederlandsche schilders; eene andere zaal is bestemd om de nog niet aangekomene kunstwerken der Engelsche school te bevatten; in eene andere zeer uitgestrekte galerij zijn de bouwkundige teekeningen, le gravuren, lithographiën en het kleinere beeldhouwwerk vereenigd. In de zalen aan de Fransche kunst gewijd, ontmoet men de werken van de bekende schilders Muller, Gérome, Hamon, Benouville, Heim, Isabey, Clésinger, Beaucé, Dauzats, Bellangé, enz. Eene merkwaardigheid op deze tentoonstelling wijst de catalogus onder de letter *M.* aan, waar men onder de inzenders aantreft H. K. H. mevrouw de Prinses Mathilde, élève van den heer Eugène Giraud. De bijdrage der Vorstelijke kunstenares bestaat in drie teekeningen in waterverw, waarbij twee portretten en eene kopie naar Rembrandt. Het grootere beeldhouwwerk, groepen, enz. is met uitstekenden smaak gerangschikt in het middengedeelte van het gebouw, waar als 't ware een geheele tuin is aangelegd, met boomen, heesters, bloemperken en waterpartijen, die de geëxposeerde kunstwerken te beter doen uitkomen.

— Er heeft dezen nacht alhier een ware orkaan gewoed. Een aantal jonge boomen langs de nieuwe boulevards is door midden gebroken.

— Het Journal de Cherbourg zegt dat er in die haven bevel is ontvangen om ten spoedigste de negen navolgende kanonneerbooten te wapenen, namelijk de Aigrette, Fulminante, Arquebuse, Lance, Poudre, Redoute, Sainte Barbe, Salve en Tempête. Wanneer zij gewapend zijn, worden zij naar Toulon gezonden en zullen zij eene flotille uitmaken, onder den naam van eerste divisie kanonneerbooten.

— Men leest in den Toulonnais van den 14 dezer: Tien officieren der marine zijn gisteren van Toulon naar Lorient vertrokken, waar onderscheidene schepen worden uitgerust om binnen kort het eskader in de Middellandsche Zee te gaan versterken. Er zijn hier bevelen ontvangen die de ligting van een aanzienlijk getal matrozen voorschrijven. Sedert twee dagen zijn er zes nieuwe ovens in werking voor rekening der marine, ten einde te kunnen voorzien in een belangrijken voorraad van beschuit. De stoomfregatten de Sané en de Ulloa hebben de reede verlaten om naar Boni te stevenen, van waar zij troepen moeten overvoeren naar Frankrijk. Het transportschip l'Isère is gisteren hier voor anker gekomen van Marseille, waar het de troepen heeft ontscheept, die uit Algerië zijn overgebragt. De generaal le Rouxeau, kommandant van de subdivisie aan de Var, heeft gisteren eene revue gehouden over het 37ste regement van linie. Er zijn maatregelen genomen om de alhier in garnizoen liggende twee regementen binnen een kort tijdsbestek te voorzien van 8000 paar schoenen.

— Het dagblad l'Univers bevat heden een vertoog van zijn bekenden hoofdredacteur Louis Veuillot over den politieken toestand van Europa. Hij beschouwt daarin de tegenstrijdigheden en duisterheden van dien toestand als een groot ongeluk, en beklaagt zich dat het stelsel van politieke discussie in de dagbladen in de laatste drie maanden wederom zooveel veld heeft gewonnen. Vooral betreurt hij dat omdat het woord voornamelijk is aan wie hij de revolutionairen noemt, — de Constitutionnel, de Patrie, de Siècle. Hun geschrijf doet wel niets tot de zaak af, meent de heer Veuillot, maar men ergert zich aan dat beleedigend en kleingeestig geschreeuw, aan die sophismen en scheldwoorden. Men kan Frankrijk altijd tot den oorlog aanprikkelen, maar in den oorlog die thans gepredikt wordt, is de revolutie. Zij zelf komt er voor uit; de openbare meening gevoelt dat het zoo is. De Siècle moge het gevaar der oorlogskans niet inzien; hij moge in een twintigtal geplunderde Italiaansche steden, in een half millioen gesneuvelde Franschen en Duitschers eene kleinigheid zien in vergelijking van den vooruitgang, die door deze opofferingen wordt verkregen, — toch mag men vragen wat Frankrijk, zelfs in geval van zegepraal, zou winnen. Het zou waarschijnlijk geheel Europa tegenover zich en zijn armzaligen bondgenoot gecoaliseerd zien; maar, ondersteld zelfs dat geheel Europa onzijdig bleef, wat is de bondgenoot van Frankrijk? Het is reeds niet langer de graaf de Cavour, het is de generaal Garibaldi, de Italiaansche revolutie, gewijd en gewapend! Wanneer Oostenrijk eenmaal mogt overwonnen zijn, zal de Revolutie zich van Frankrijk zoeken te ontslaan. Men kent hare gewoonten, men weet dat zij geene dankbaarheid, geen tucht, geene gewetensbezwaren heeft en zij zal òf het Fransche leger in Frankrijk terugroepen, òf het in Italië zelf onder hare bevelen stellen.

Na nogmaals en wederom te hebben beweerd, dat alleen de Italiaansche revolutie Frankrijks bondgenoot is, besluit de heer Veuillot met te verklaren dat hij niet aan het diepe ongeluk van Italië gelooft, maar dat, zelfs wanneer dat Land thans zoo ongelukkig ware als men het afschildert, het nog vrij wat rampzaliger zou zijn, wanneer het ten prooi viel aan de politieke en maatschappelijke proefnemingen van het leger van Garibaldi.

— Brieven uit Napels van 9 dezer gewagen van de verregaande geheimzinnigheid die ten opzigte der ziekte des Konings werd in acht genomen, zoodat het officieel dagblad niet alleen daarvan zwijgt, maar het zelfs aan de officieren onder bedreiging van gevangenisstraf verboden zou zijn er van te spreken. De valsche geruchten, door het officieel blad verspreid, hadden bijna aanleiding tot afbreking der vriendschappelijke betrekkingen van den Russischen Grootvorst Konstantijn met het Napelsche Hof gegeven. Bij een door dien Prins afgelegd bezoek te Caserte werd hem namelijk gezegd dat de Koning te krank was om iemand te ontvangen, terwijl hij intusschen des avonds in het officieel blad de gewone zinsnede las: „Heden heeft Z. M. den Staatsraad gepresideerd." De Grootvorst beklaagde zich toen minder beleefd dan de Ministers behandeld te zijn, en een persoonlijk bezoek des Hertogs van Calabrië was noodig om de zaak zoo goed mogelijk te schikken.

KEULEN den 15 April.

Bij den Prins Regent van Pruissen werd woensdag avond een Ministerraad gehouden. Men verzekert dat vele vroeger op wachtgeld gestelde officieren bevel ontvangen hebben zich persoonlijk bij de bevelhebbers der respectieve korpsen te vervoegen, om schikkingen wegens hunne plaatsing bij den tweeden ban der landweer te maken, opdat, in het waarschijnlijk geval van mobilisering des legers, alles in één oogenblik bij de hand zij en iedereen den hem vooraf aangewezen post slechts hebbe in te nemen. Voorts wordt beweerd, dat de bevelen tot mobilisering van twee legerkorpsen reeds sedert eenige dagen in het kabinet van den Prins Regent geteekend liggen en schikkingen gemaakt worden voor het mogelijk geval dat, behalve die twee legerkorpsen, nog drie andere binnen den kortst mogelijken tijd mobiel gemaakt zouden moeten worden. Nadat de eerste halstarrigheid der Weener oorlogspartij gebroken is, betoont men zich te Berlijn over het algemeen gunstig jegens het Oostenrijksche Keizershuis gestemd.

— Alles wat aangaande het eigenlijk doel der zending des Aartshertogs Albert gezegd is houdt men te Berlijn voor onzeker. Die Vorst woonde eergisteren, met Prins Augustus van Wurtemberg, Prins Willem van Baden en verscheidene Ministers en generaals van hoogen rang, den maaltijd en later de groote soirée bij den Prins Regent bij.

— Ook te Weenen blijft de hoop op behoud van den vrede voortdurend zwak, ofschoon erkend wordt dat de diplomatie rustelooze pogingen aanwendt om het uitbreken van den oorlog nog te beletten. Intusschen zegt de Ost Deutsche Post: „Wij hebben het nooit verborgen dat wij geen vertrouwen in het Congres stellen, en stemmen in dit opzigt geheel met onze bitterste vijanden, de Sardinische dagbladen, overeen. Nadat wij het memorandum van Cavour gelezen hebben, nadat wij in de nota van den Moniteur het nationaliteits beginsel onverholen op de banier der Fransche politiek hebben geschreven gezien, weten wij inderdaad niet wat een Congres ons geven zou. Middelerwijl is de Pruissisch-Engelsche diplomatie onvermoeid in hare pogingen om dit volgens onze overtuiging doodgeboren kind levensadem in te blazen. Wij brengen dus, naar onze verpligting, deze hernieuwde pogingen op ons register van heden."

— De spoorwegtrein, waarmede de Koning van Beijeren zich den 13 dezer naar Spessart had begeven om deel te nemen aan eene korhoenderjagt, geraakte bij Olching uit het spoor, waardoor drie waggons werden omvergeworpen. Gelukkig is niemand gekwetst geworden en heeft een gedeelte van den trein spoedig daarna den togt kunnen voortzetten.

— Dezer dagen is de wijnoogst van 1857 van den Johannisberg verkocht; 49 heele en 9 halve stukken hebben een bedrag van 149,000 florijnen opgeleverd.

— Men verwacht eerstdaags eene hervorming der Malthezer-orde. Deze orde tracht sedert eenigen tijd weder aan hare werkzaamheden een kerkelijk-ridderlijk karakter te geven, en doet ernstige pogingen om den zetel des grootmeesters op nieuw te vestigen dáár waar het oorspronkelijk hospitaal van St. Jan heeft gestaan, namelijk te Jeruzalem zelf, en om de orde der Johanniters of Hospitaal-ridders, in overeenstemming met de behoeften des tijds, te organiseren.

BRUSSEL den 16 April.

De beraadslagingen over de voorstellen tot wijziging der kieswet zijn gisteren in de Kamer der Vertegenwoordigers voortgezet. Veel nieuws hebben zij niet opgeleverd, enkele personele aanvallen zouden dagelijks zijn te vermelden, en van beide zijden zijn met meer of minder talent de bekende gronden vóór en tegen de stemming volgens alphabetische orde, of daartegenover de splitsing der kiesdistricten in onderdeelen, vooropgezet of bestreden. Door de liberale leden Muller en Orts (vooral de redevoering van den laatste was warm en overtuigend) werd op nieuw beweerd, dat de voorgestelde maatregel zou leiden tot grootere onafhankelijkheid der kiezers en dien ten gevolge tot eene getrouwere uitdrukking van het gevoelen der Natie in het resultaat der verkiezingen. De woordvoerders der regterzijde daarentegen, bij monde van de heeren B. Dumortier en Malou, hielden vol dat de hinderpalen voor de kiezers ten platten lande om hun burgerpligt te vervullen grooter zouden worden dan ooit, en de weg tot misbruiken toch niet afgesloten zou blijven.

Veel is er gesproken over de onkosten, welke eene verkiezing na zich sleept. Volgens den heer Orts zou de verkleining der kiesdistricten de ongeoorloofde onkosten althans niet verminderen. Om deze te keer te gaan zou het noodig zijn dat elke vertegenwoordiger den eersten dag dat hij zitting nam in de Kamer onder eede verklaarde, dat hij geen stuiver had uitgegeven om zich te doen verkiezen.

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 16 April.

De Times zegt dat Frankrijk weigert zich te ontwapenen en evenzeer om van Piémont te eischen dat het zich ontwapenen zal. De Economist houdt een Congres voor onmogelijk.

In de zitting van het Lagerhuis van gisteren verklaarde de heer Disraeli, dat de ontbinding van het Parlement in de volgende week zou plaats hebben, maar welligt een paar dagen zou moeten worden uitgesteld wegens den toestand van Europa. De Minister van oorlog gaf te kennen, dat, zoo noodig, alle regementen, welke in Indië niet onontbeerlijk waren, naar het Moederland zouden kunnen terugkeeren. De beide Huizen zijn verdaagd.

LONDEN den 16 April.

In eene aanspraak, door lord John Russell tot zijne kiezers in de City gehouden, verklaarde deze staatsman geene verbindende beloften te kunnen doen ten aanzien van de hervormingsquestie. Verder gaf hij zijne overtuiging te kennen dat de tegenwoordige crisis in Italië niet het gevolg was van de houding van Sardinië, maar van Oostenrijks staatkunde in het in het Schiereiland. Wat zijne eigene politiek aanging, deze was niet eerzuchtig; hij wenschte geene groote omkeeringen; Oostenrijk mogt zijne bezittingen in Italië behouden, mits het zijn invloed niet liet gelden in de overige Staten, aan welke eene constitutionele vrijheid paste.

WEENEN den 15 April.

Men zegt dat de Aartshertog Wilhelm heden avond met eene bijzondere zending naar Petersburg vertrekt.

MADRID den 14 April.

Heden is voor den Senaat het proces begonnen van den ex-minister Collantes. De zitting werd met gesloten deuren gehouden.

LONDEN den 16 April.

KOFFIJ stil. — SUIKER en RIJST zonder handel. — THEE. Ord. Congo 14¼ d. — PIMENT onveranderd. — PEPER 4 d. zonder afdoeningen. — OLIËN, Raap- 38/; geraffineerd 41/ a 41/6; Lijn- flaauw op 28¾; Palm- 44½. — IJZER. Schotsch 51/3. — TALK in loco 53/9, op levering 54/.

LIVERPOOL den 16 April.

KATOEN. 5000 b. zijn tot onveranderde prijzen afgedaan.

ANTWERPEN den 16 April.

KOFFIJ en SUIKER stil. — GRANEN. Tarwe, witte *f* 9¾; roode dito *f* 10¼. Rogge *f* 6.

MADRID den 15 April.

Spanje 1½ pc. 31; dito Binnenl. 3 pc. 41.50.

PARIJS den 16 April.

Frankrijk 3 pc. 67.35. Spanje 1½ pc. 29⅞; dito Binnenl. 3 pc. 39¾.

LONDEN den 16 April.

De Geconsolideerden 3 pc. 95. Rusland 5 pc. 111. Spanje 1½ pc. 30⅜; dito Buitenl. 3 pc. 44 a ½; dito Cert. 4½ a ¾. Mexico 3 pc. 20¾ a 21. Peru 4½ pc. 89¾. Venezuela 4½pc. 42 a ½; dito Uitgestelde 17¼. Ecuador N. 1 pc. 16¼ a ¾. Holland 4 pc. 99. Illinois Shares 60 a 62; dito Bonds 7 pc. 77 a 79 ex div.

FRANKFORT den 16 April.

Metall. 5 pc. 60¼; dito Nationale 63¼. Spanje 1½ pc. 29⅜; dito Binnenl. 3 pc. 39¼.

ANTWERPEN den 16 April.

Spanje 1½ pc. 29¼; dito Binnenl. 3 pc. 39½. Metall. 5 pc. 59⅛; dito Nationale 5 pc. 63½.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 16 April.

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den graaf de Valencia de Don Juan, laatstelijk secretaris bij de legatie van H. M. de Koningin van Spanje bij ons Hof.

— Z. K. H. de Prins van Oranje, vergezeld van zijn adjudant den luit. ter zee A. R. C. K. baron van Haersolte van Doorn, begeeft zich morgen naar het Nieuwe Diep, alwaar de Prins eenige dagen zal vertoeven tot het brengen van een bezoek aan de van het exercitie-eskader teruggekeerde schepen.

— De baron d'André, Fransch gezant bij het Nederlandsche Hof, is van hier naar Amiens vertrokken.

— Mme. Smetkoren, eerste zangeres aan de Fransche opera, die door eene tijdelijke ongesteldheid verhinderd is haar emplooi verder waar te nemen, heeft deze stad verlaten. Ook de heer Derivis, de beroemde bas-zanger, is van hier vertrokken.

— Het badsaizoen te Scheveningen zal dit jaar den 15 junij geopend worden.

ROTTERDAM den 16 April.

Z. M. heeft goedgevonden: 1,° aan de nagemelde officieren bij de dienstdoende schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten: bij de dienstdoende schutterij: te Bergen op Zoom, aan G. M. Geysen, als 2de luitenant; te Leyden, aan mr. J. Luzac, als 2de luitenant; te Dordrecht, aan mr. J. J. de Reus, als 1ste luitenant, en te Schiedam, aan M. F. J. Cool, als 2de luitenant; — 2,° te benoemen: bij de dienstdoende schutterij: te Bergen op Zoom, tot 2den luitenant J. A. Verkouteren; te Dordrecht, tot 1sten luitenant C. Gips Cornszn., thans 2de luitenant, en te Schiedam, tot 2den luit. effectief C. J. Nolet, thans 2de luitenant à la suite.

Z. M. heeft benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de faculteit van wis- en natuurkundige wetenschappen aan de Hoogeschool te Utrecht den heer M. Hoek, doctor in de wis- en natuurkundige wetenschappen, thans observator bij de sterrewacht aan de Hoogeschool te Leyden.

Het heeft Z. M. behaagd Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst, den luitenant-kolonel J. C. de Normandie 's Jacob, kommandant der troepen in Suriname, te verleenen den rang van kolonel, zonder bezwaar van 's Lands kas.

Bij Zr. Ms. besluit is benoemd tot regter in de arrondissements-regtbank te Maastricht jhr. mr. L. E. van der Maesen de Sombreff, thans regterplaatsvervanger in dezelve regtbank en advocaat aldaar.

Z. M. heeft goedgevonden bij het wapen der infanterie te benoemen: bij het 1ste reg., tot kap. van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. W. B. Bunnik, van den staf der infanterie; bij het 2de regement, tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. P. Heitz, van het corps; bij het 4de regement, tot kapitein van de 3 klasse (naar ouderdom van rang) de 1ste luitenants F. A. P. E. Bruyns, van den staf der infanterie; H. W. O. F. Bos, van het 6de regement van het wapen en jhr. A. F. C. G. Everts, van het regement grenadiers en jagers; en den 2den luitenant J. M. Courtois, van het 6de regement infanterie, in rang en ancienneteit over te plaatsen bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

Bij Zr. Ms. besluit is de boekhouder bij de magazijnen der marine te Amsterdam, J. L. le Mahieu, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den laatsten junij dezes jaars, eervol uit die betrekking ontslagen, onder toekenning van zoodanig pensioen, waarop hij zal bevonden worden aanspraak te hebben.

Het heeft Z. M. behaagd den kolonel F. G. Pfeiffer, ridder der Militaire Willemsorde 4de kl. en van den Nederlandschen Leeuw, kommandant van het algemeen depôt van discipline te 's Hertogenbosch in garnizoen, te benoemen tot kommandeur der orde van de Eikenkroon.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien heeft bekend gemaakt dat de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, krachtens Koninklijk Kabinetsrescript van 6 maart jl., L[a] G[2], voorshands gemagtigd is om, omstreeks half september aanstaande, van de aan het Gouvernement geleverd wordende suiker, op Java in het openbaar te doen verkoopen eene hoeveelheid van 40,000 pikols.

Men schrijft uit 's Hage aan de U. C.:

„ De officieren van het eskader, dat dezer dagen in het Vaderland terugkeerde, moeten op 25 e. k. weder aan boord zijn.

„ Men wil, dat het eskader spoedig weer zee zal zal kiezen, Koningsbergen bezoeken en dan een togt in de Noordzee doen zal. Welligt komt het tegen 1 junij terug, doch het is ook mogelijk, dat dit eerst met september geschiedt."

De Amsterdamsche Courant berigt, dat op de voordragt voor de hoogleeraarszetels aan de Utrechtsche Hoogeschool nevens de benoemden stonden dr. Blom te Dordrecht en dr. Fruin te Leyden.

Naar wij vernemen, zou aan den heer Bredius c. s. te Dordrecht, concessie zijn verleend tot het aanleggen der door hem voorgestelde spoorweglijn.

— De veemarkt te Puttershoek werd eergisteren druk bezocht; de handel was zeer levendig, de prijzen waren hoog en men telde aan de lijn ongeveer 1100 stuks runderen.

— Uit Hellevoetsluis schrijft men:

Men verneemt, dat Zr. Ms. transportschip Heldin den 20 dezer naar Curaçao en Suriname zal vertrekken, en dat in de bovenrol zijn geplaatst de luitenant ter zee 1ste kl. jhr. F. E. van Weiler en de officier van gezondheid 3de kl. A. J. P. de Jager.

Met den 30 dezer wordt de luitenant ter zee 1ste kl. P. A. van Rees eervol ontheven van de waarneming der betrekking van onder-equipagemeester bij 's Rijks werf te Willemsoord en op non-activiteit gesteld; laatstgenoemde wordt opgevolgd door den luitenant ter zee 1ste kl. W. H. baron van Heerdt, thans dienende op het wachtschip bij die haven, terwijl in zijne plaats op het wachtschip wordt gesteld de luitenant ter zee 1ste kl. H. Schokker.

— In de vergadering van ingelanden van den Haarlemmermeerpolder van den 6 dezer hebben Dijkgraaf en Heemraden ten aanzien van het verlangd præ-advies, nopens het verslag van den heer Storm Buysing c. s., voorgesteld: 1°, dat zij nog voor den tijd van een jaar zouden worden verklaard diligent tot het indienen van een bepaald ontwerp ter verbetering van den waterstand van den polder, en 2°, dat in de jaren 1859 en 1860 nog twee ketels aan de Cruequius zullen worden aangebragt, in verband met nog andere verbeteringen, waarvan de kosten op *f* 33,664 worden geraamd. Het eerste gedeelte van dit voorstel is met algemeene stemmen goedgekeurd; het tweede is aangehouden. Op voorstel van het dagelijksch bestuur heeft de vergadering besloten tot het begrinden van een gedeelte van den hoofdweg langs de Protestantsche kerk, de dorpschool en de algemeene begraafplaats aan het kruispunt, op voorwaarde dat de gemeente Haarlemmermeer zich met het onderhoud zal willen belasten. — Met 8 van 9 stemmen is de heer J. W. M. van der Poll op nieuw als heemraad verkozen.

— Aan de provinciale bureaux van Noordholland is eergisteren aanbesteed bij enkele inschrijving: 1°, het daarstellen van 2 vakken paalwerk, voor de zeeweering op het eiland Wieringen, aan den heer J. Roppe te Wieringen, voor *f* 6825. 2°, het verlengen van den westelijken dam bij den mond der haven van Urk, aan den heer K. Langeveld, te Hardinxveld, voor *f* 6280. 3°, het onderhoud van de bakens in het Y en de Voorzaan, en het doen van herstellingen aan steenen oeverwerken aldaar, van 1 mei 1859 tot 1 mei 1860, aan den heer P. van den Bosch, te Buiksloot, voor *f* 945. 4°, het bouwen van eene school en onderwijzers-woning aan de hoofdvaart bij den Kenneperweg, in de gemeente Haarlemmermeer, aan den heer D. van Houten te Haarlemmermeer, voor *f* 15.795. 5°, eenige buitengewone herstellingen aan het Oost-Indische Binnenhuis te Amsterdam, aan den heer C. L. Heijink aldaar, voor *f* 1639. En bij herbesteding: 1°, het driejarig onderhoud der buitenduinen, op het eiland Terschelling van 1 mei 1859 tot 31 december 1861, aan den heer P. P. Smit te Terschelling, voor *f* 2720, en 2°, het zesjarig onderhoud der Rijks werken op het eiland Urk, van 1 april 1859 tot 31 maart 1865, aan den heer P. J. Naetjes te Urk, voor *f* 4333 per jaar.

— Deze week heeft men te Utrecht een begin gemaakt met het graven der fundering, pomp, put enz. der woningen voor den arbeidenden stand, die buiten de Tolsteeg worden gebouwd. Bij de openbare aanbesteding, den 31 maart, was de laagste inschrijver Sikkel, mr. timmerman, aan wien het werk voor de som van *f* 45,500 is gegund; het geheele werk moet den 15 december gereed zijn.

— Voor eenigen tijd werd gemeld dat het bestuur der stad Utrecht het vervaardigen en plaatsen van een nieuw uurwerk op den Domtoren had opgedragen aan den heer Borrel te Parijs, welke firma in zoodanige werken een Europeschen roem heeft verworven. Het lang uitblijven daarvan versterkte de opgevatte meening, die door eene zekere tegeningenomenheid meer veld had gewonnen, dat van dit plan niets zou komen. Dezer dagen, echter, is het uurwerk gearriveerd, en, hoewel nog niet in den toren geplaatst, reeds in gang in een der stads lokalen. Het beantwoordt niet alleen aan de verwachting, maar overtreft deze verre. Zoowel de keurige en accurate uitvoering, als ook de nieuwe systema's daarin aangebragt, worden door deskundigen zeer geroemd.

— Volgens rapport van de te Dordrecht aangekomen stoomboot de Stad Zierikzee, zouden gisteren, ten gevolge van den hevigen storm, bij de Willemstad vier vaartuigen zijn gezonken.

— Te oordeelen naar de toebereidselen die men thans in het Park op het Loo maakt, wordt Z. M. tegen het einde dezer of het begin der volgende maand aldaar verwacht. — Wat aangaat de regeling der zaken van het kamp te Milligen, kan alleen worden berigt, dat van Apeldoorn de inschrijvingsbiljetten voor de te leveren rations vleesch reeds ter behoorlijke plaatse zijn ingeleverd.

— Te Nijmegen zal eene school voor gymnastie en zwemkunst opgerigt worden.

Het terugvinden te Londen van de uit het museum te Amsterdam gestolen schilderij van A. van der Werff wordt door de Morning Post aldus verhaald:

„ De beroemde schilderij, eene heilige familie voorstellende, van A. van der Werff, in 1714 geschilderd en geschat op eene waarde van ₤ 2000, die eenige weken geleden in het museum te Amsterdam werd gestolen, is te Londen terug gevonden door den inspecteur van politie, den heer Whicher, in den winkel van een koopman van schilderijen in het West-End, waar het was gebragt om door den koopman te worden bezigtigd. De dieven zijn gevat geworden in een ellendig verblijf in City-Road. Daar er geen tractaat van uitlevering bestaat tusschen Engeland en Nederland, zijn de dieven, een man en eene vrouw, uit Frankrijk afkomstig, in vrijheid gesteld; de schilderij echter, die zich op dit oogenblik in handen der politie bevindt en gebleken is dezelfde te zijn, welke uit het museum te Amsterdam werd ontvreemd, zal aan het bestuur dier inrigting worden teruggegeven."

— Uit Curaçao hebben wij per mail brieven tot 24 maart.

Men ziet er met groote belangstelling eene beslissing te gemoet van de emancipatie-kwestie, daar het vlugten van slaven naar de overkust voortduurt, en daardoor groote schade aan de eigenaars wordt berokkend.

Er is geen bijzonder nieuws hier; de droogte blijft aanhouden; behalve verkoudheidsziekte is de gezondheidstoestand gunstig. De schoener Schorpioen is den 20 dezer van Coro teruggekeerd. Hij was daar door het Gouvernement gezonden, om, indien noodig, bijstand te verleenen aan Nederlanders, tijdens de woelingen en omwenteling, door de federalisten, die nu ten minste in Coro weder onderdrukt zijn. Waarschijnlijk zal de Schorpioen over een paar dagen naar La Guayra vertrekken. Er is tijding van Zr. Ms. brik de Sperwer uit Haïti; de brik zal nu op hare terugreis zijn naar Curaçao.

Ds. Kuiperi van Aruba zamelt gelden in, tot aankoop van grond, om er armen te laten werken; hij vindt hier algemeene medewerking. (U. C.)

Wij hebben onze berigten uit Londen via Ostende heden avond niet ontvangen.

Kunstnieuws.

HOOGDUITSCHE OPERA.

Hoezeer het voor een aantal onzer kunstminnaars eene teleurstelling zal geweest zijn, dat aan de vroeger door den heer de Vries beloofde voorstelling van Mozart's *Don Juan* geen gevolg werd gegeven, de uitvoering van Bellini's bekende opera *Romeo en Julia*, die daarvoor (op 9 dezer) in de plaats trad en over 't algemeen met een gunstigen uitslag bekroond werd, heeft, op zich zelf beschouwd, veel genoegen gegeven. Inzonderheid werden de beide hoofd- en titelrollen door de dames C. Lehmann en Weyringer, zoo wat spel als zang betreft, op uitmuntende wijze vervuld en werden beide deze begaafde zangeressen herhaaldelijk met luide toejuichingen en terugroeping vereerd. Het uitgebreide orgaan van mej. Lehmann heeft aan kracht, haar zang aan virtuositeit en beschaving, hare voordragt en actie aan levendigheid en passie op nieuw veel gewonnen. De heer Lorrain (Tybald) kon de vele gebreken, die hem als zanger ontsieren, natuurlijk ook thans niet doen voorbijzien. Steeds, en ook nu, kwam hem den lof toe van naar zijn vermogen tot een goeden uitslag te hebben medegewerkt; het laatste mag ook van de heeren Breuer (Capulet) en Beyer (Lorenzo) worden gezegd. Het groote

quintet werd zeer verdienstelijk uitgevoerd. De bezetting van het orchest was veel te zwak. Wij hopen dat de heer de Vries het Rotterdamsche publiek ook eens op het beroemde talent van den heer F. Steger zal willen vergasten en twijfelen niet of hem zal in dat geval de noodige belangstelling en ondersteuning worden geschonken.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 16 April.

OVERLEDEN: J. van den Berg, z., 4 j. — P. Plagge, d., 5 m. — C. G. F. Stoutenbier, z., 5 m. — M. van As, wed. van C. N. Schutte, 56 j. — C. H. Wentzel, wed. van J. Bos, 23 j. — J. C. Pechtold, z., 10 m. — W. A. van de Garden, jm., 26 j.

BEVALLEN: A. J. Sweep, geb. Walter, z. — C. J. G. Dusault, geb. de Goede, z. — C. Verburg, geb. van Driel, twee z. — W. A. Tuppert, geb. de Groot, d. — M. van der Krul, geb. Volkers, z. — A. Stikkers, geb. Woertmar, z. — J. Freni, geb. Teekens, d. — S. Mug, geb. de Wolff, z. — M. M. Schmidt, geb. Lingeler, d. — C. van der Helden, geb. Meijer, z. — E. M. de Richemont, geb. Biersma, d. — P. Curvers, geb. van der Steen, d. — M. Kastelijn, geb. Tuinder, z. — C. Hamakers, geb. Hartzheim, z. — M. Heusdans, geb. Schols, d.

ONDERTROUWD: F. A. H. Aeckerlin, jm., 23 j., met L. H. G. E. F. Haentjes, jd., 25 j. — F. W. Hinken, jm., 26 j., met D. Voorburgh, jd., 27 j. — J. Ramakers Vermeys, jm., 28 j., met J. M. C. van der Made, jd., 22 j. — R. Kruitwagen, jm., 29 j., met M. C. Roest, jd., 29 j. — E. C. van Cleeff, jm., 30 j., met N. de Heer. jd., 23 j. — J. L. van Oers, jm., 28 j., met A. M, Caroudet, jd., 23 j. — J. Sloot, jm., 27 j., met J. H. Banken, jd., 29 j. — J. L. Wagner, jm., 28 j., met A. D. M. Boedon, wed. E. H. Möhle, 35 j. — J. Boer, jm., 30 j., met C. Komen, jd., 29 j. — L. M. Stofberg, jm., 30 j., met A. J. Sigton, jd., 28 j. — W. van Ginkel, jm., 32 j., met P. van den Hatert, jd., 31 j. — J. L. van Oudheusden, jm., 33 j., met E. Ras, jd., 19 j. — H. Schaarman, jm., 27 j., met S. Fonteyn, wed. C. H. Finke, 30 j. — P. Bots, jm., 38 j., met H. Bruyn, jd., 28 j. — J. T. Versnel, jm., 24 j., met A. C. Rodenburg, jd., 19 j. — A. van Buuren, jm., 35 j., met J. van Es, jd., 36 j. — H. R. Karstel, jm., 24 j., met H. E. Kenselaar, jd., 29 j. — W. Scheurkogel, jm., 25 j., met C. H. van Woerkum, jd., 26 j. — J. H. C. Falandt, jm., 24 j., met J. van der Graaff, jd., 25 j. — J. P. Vervloet, wedr., 35 j., met K. van der Does, jd., 24 j. — B. Rosenbach, jm., 25 j., met E. Salomon, jd., 28 j. — H. M. van der Sande, wedr., 33 j., met J. C. Roodenburg, jd., 28 j. — J. A. van Dijk, jm., 24 j., met S. F. B. van der Bos, jd., 25 j. — T. van Wieringen, jm., 36 j., met A. M. Cornelisse, jd., 32 j. — J. van Tol, wedr., 35 j., met J. C. van den Broek, jd., 32 j. — A. M. Roeg, jm., 33 j., met H. S. Cantor, jd., 24 j. — J. Rawie, jm., 22 j., met A. G. van Os, jd., 26 j. — S. C. Heijenberg, jm., 21 j., met C. van Geelkerken, jd., 22 j. — F. Willems, jm., 28 j., met R. Visser, jd., 20 j.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam:	7.30, 11.40, 3.35, 6.30.
„ „ alleen naar 's Hage	9.45. 9.30.
„ Amst. naar Rotterdam:	8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
„ 's Hage alleen naar Rott.	8.30. 3.44.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda:	10.—, 2.45.
„ Breda naar Rott. en Antwerpen:	6.50, 12.35. 5.20.
„ Antwerpen naar Rott. en Breda:	7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk:	5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—,12.15, 1.15, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20,10.35,12.30, 2.25, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr..Amst.,Rott.: 6.33, 9.50,11.40, 12.30,6.58,—
Utr.n.Rott.6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA en TJILATJAP, Bantam, van der Bolk. — 4790 pic. Koffij, 300 pic. Indigo, 600 pic. Tin en 300 pic. Bindrotting, N. H. M.

Amsterdam.

BATAVIA, Azia, F. Molenaar. — 5432 b. Koffij, 918 kan. Suiker, 486 sch. Tin en 235 b. Bindr., N. H. M.

BATAVIA, Macasser, Rip. — 1200 b. Koffij, 1458 kr. Suiker en 3522 b. Bindrotting, Order.

SOERABAIJA, Ida Mathilda, Grunow. — 1325 kr. Suiker, Wijthof en Zn.; 2522 boss. Bindrotting, Order.

BANJOEWANGIE, Ortelius, Groote. — 4700 b. Koffij, 2472 kr. Suiker, 892 sch. Tin en 1747 b. Bindrotting, NHM.

PADANG, Tweelingzusters, Carst. — 7270 b. Koffij, 374 b. Rijst, 71 k. Gom-Elastiek, 20 ks. en 91 bl. Gutta Percha, 76 b. Zwarte Peper, 245 p. Buffel- en 555 p. Runderhuiden, 410 z. Sagomeel, 34 k. Parel Sago. 775 b. Bindrotting en 1 partij Geelhout, NHM.

In lading liggende Schepen,

te Rotterdam.

BALTIMORE, het Amerik. Fregatschip Mississippi, kapit. J. E. Allen, om spoedig na arrivement te vertrekken. Adres bij Wambersie en Zoon.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het gekoperd Nederlandsch Barkschip Euterpe, kapit. A. Kuypers. Adres bij den Reeder J. van Wageningen Dz., te Dordrecht, en de Cargadoors Hudig & Pieters, alhier.

BATAVIA, voor Passagiers en Goederen, het extra snelzeilend, gekoperd Nederlandsch Campagne-Barkschip Henriette Elizabeth Susanna, kapitein A. Meyboom, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers. Adres bij de Heeren de Groot, Roelants en Co., te Schiedam, en bij de Cargadoors P. A. van Es en Co., te Rotterdam.

BOSTON, het Nederl. snelzeilend Schoonerschip Nautilus, kapitein E. Schweers, om in den loop van deze maand te vertrekken. Adres bij Hudig en Blokhuyzen.

BOSTON, het Amerik. Fregatschip J. C. Humphreys, kapit. Arthur Prince, om ten spoedigste te vertrekken. Adres bij Wambersie en Zoon.

BOSTON, het Ned. Schoenerschip Bacchus, kapit. Ed. H. Zuidema, om in den loop dezer maand te vertrekken Adres bij Wambersie en Zoon.

DANTZIG, het Nederl. Kofschip Maria, kapitein F. de Jong. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

DUBLIN, het Ned. Kofschip Anna Agatha, kapit. J. Klinger. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBRALTAR en MALTA, het Galjootschip Kleinkinderen, kapit. J. Manneken. Adres bij Seeuwen & Co.

GUERNSEY en JERSEY, het Engelsch Schoenerschip Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig en Pieters.

KAAPSTAD, voor Passagiers en Goederen, het snelzeilend gekoperd Nederlandsch Schoenerschip Maria Anna, kapit. H. S. de Jong, om spoedig te vertrekken. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es en Co., te Rotterdam, en de Coning en Co., te Amsterdam.

KAAP DE GOEDE HOOP, om spoedig na arrivement te vertrekken, het snelzeilend gekoperd Eng. Barkschip A. I. Arthur Pardew, kapit. J. Davis, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers 1ste en 2de klasse. Adres bij Hudig en Blokhuyzen.

KONSTANTINOPEL, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Schoenerschip Willem, kapit. M. J. de Weerd. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

KONSTANTINOPEL, het Nederl. Schoenerschip Morgenster, kapit. H. P. Drent. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

LISSABON, het Nederl. Schip Wilhelmina, kapit. A. Kostert. Adres bij Seeuwen en Co.

NEW-YORK, het Amerikaansch Fregatschip Epaminondas, kapitein F. S. Brandt; ligt gereed. Adres bij Wambersie en Zoon.

NEW-YORK, het Eng. Barkschip Native, kapit. Charles W. Hatfield; vertrekt 20 April. Adres bij Wambersie en Zoon.

PHILADELPHIA, het snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip Sophie Elizabeth, kapitein S. F. van der Hoef. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Wambersie & Zn.

SHOREHAM, JERSEY en tusschenliggende Plaatsen, de Engelsche Kotter Marco, kapit. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

SINGAPORE en HONGKONG, het Nederlandsch Driemast Schoonerschip Sophie Amalia, kapitein H. van Veen. Adres bij P. A. van Es en Co.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Twee Gebroeders, kapit. E. J. Branbergen. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Maria Catharina, kapit. K. P. Kiewit. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Schoenerschip Alida, kapit. H. A. Scholten. Adres bij Seeuwen & Co.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Harmonie, kapit. K. H. Doewes. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Margaretha Henderika, kapit. Frans T. de Jonge. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Te Dordrecht.

TRIESTE en VENETIE, het Nederl. Schoenerschip Hendrika, kapit. R. H. Pybes. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer, te Rotterdam, en Gerard Mauritz, te Dordrecht.

Beursberigten.

ROTTERDAM den 16 April.

			l. k.	h. k.	gbl. k.
Nederl...	Werk. Schuld4	pCt.	96¾		
Spanje,..	Obl. 3 nu.....1½	„	29 11/16		
Portugal,	dito 1856/57 ..3	„	43⅞		
Rusland,	Obl.1798/18165	„	102⅝		
„	bij *Stiegl.*1855.5	„	99¾		
Polen,....	Aand. fl 500.*f*		156		
Oostenr.,	Metalliek.......2½	„	30½		
„	dito Oude........5	„	57 1/16		
„	N. Rente Ams.5	„	71⅜		
„	Nationale....... 5	„	61⅛	61¾	61 3/16
Mexico,...	Obligatien 3	„	19⅜	19½	19⅜

De beurs was aanvankelijk voor Oostenrijksche fondsen gunstig gestemd, doch nam weldra eene wijkende rigting aan en blijft op de vorige slotprijzen met tamelijk geanimeerden omzet. Van de overige soorten toonden alleen de handel in Mexicanen tot eenigzins flaauwere prijzen eenige levendigheid.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Ned. Werkel. Schuld. 2½ pc. 62⅛; dito 4 pc. 96⅝. Spanje 1½ pc., 29 11/16; dito Binnenl. 3 pc. 39¾ a 39 13/16, gebl. 39¾. Portugal 1856/57, 3 pc. 43⅞. Oostenrijk Metalliek, Oude 5 pc. 56½ a 57, gebl. 56½; dito Nationale 5 pc. 60⅞ a 61⅛, gebl. 60⅞. Mexico 3 pc. 19⅜ a 19 7/16, gebl. 19⅜.

AMSTERDAM den 16 April.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld2½	pCt.	62 3/16	62¼	62¼
„	dito dito 3	„	74¾		
„	dito dito 4	„	96½	96¾	96½
„	Amort-Synd...3½	„	93¼		
„	Handel-Maats.4½	„			
„	O. I. Leening4	„			
„	Leen. Holl. Sp.4½	„			
„	Rijn-Spoorw...4½	„			
„	Maats. v. Weld.4	„			
België,...	Cert. *Rothsch.*2½	„			
Frankrijk,	Certificaten....3	„			
Spanje,..	Buitenlands. ..1½	„	29 9/16	29 11/16	29⅝
„	dito 3	„			
„	Binn. a *f* 60003	„	39⅝	39 11/16	
„	Amort. Schuld.........				
„	Bew. v. Coup..........				
Portugal,	Oblig. 3	pCt.	44		
„	dito 1856/57..3	„	43 9/16	43⅝	
„	dito Uitgest...				
Rusland,	Obl. *Hope en C.*5	„	102⅜	102½	102⅜
„	dito 1828/29..5	„	101¼		
„	Cert. 1831/33..5	„			
„	dito 1840......4	„	83½		
„	dito *Stieglitz* ..4	„			
„	dito d.° Nieuwe5	„			
„	dito d.° 1855 N.5	„	99½	99¾	99⅝
„	dito te Londen4½	„			
„	dito v. Assign.6	„			
„	Inschr. dito ...6	„			
Polen,....	Aand. 1835..........	*f*			
„	Obligatien......4	pCt.	78⅞		
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.*5	„			
„	dito dito 4	„	52		
„	dito Met. Oude5	„	56⅛	57	56⅛
„	dito N. te Ams.5	„	71	71⅜	71⅜
„	dito Nat. Met.5	„	60½	61¼	60½
„	dito Metall.....2½	„	30 1/16	30¼	
„	Wen.Ad. fl 2504	„ *f*			
Brazilië,	1824, £ 100 5	„	98¼		
Equador,	£ 100...........1	„	16		
„	Onbepaalde....1	„	15 13/16		
Venez.,...	Obligatien......5	„			
„	Uitgestelde 2½	„	16 9/16		
Grenada,	Obligatien......3¾	„			
„	Uitgestelde		5 5/16	5⅜	
Mexico,..	Obligatien......3	„	19¼	19⅜	
„	dito Onbep....3	„			
Illinois,	7	„	81¾		

Rusland, Certific. Adm. te Hamburg, 5 pc., 97½; dito Spoorw. Aand., volgefourn., 229½ a 230. Weener Bankactien *f* 845 a *f* 850. Fransch Oostenr. Spoorw. Oblig. bij Hope, 3 pc., 121. Brazilië, 1858, 4½ pc., 90⅝. Philad., bij Hope & Co., Lr. A, 94 a 94⅛; dito Lr. B, 97¼. Griekenland, 1825, 5 pc., 3 7/16.

Beleening 3 pc. Prolongatie 3 pc. Disconto 3 pc.

Bij vrij levendigen handel in Oostenrijksche fondsen, was de stemming heden flaauwer.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 62¼. Spanje, 1½ pc., 29⅝ a 11/16; dito Binnenl., 3 pc., 39⅝ a 11/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 56⅛; Idem Nationale, 5 pc., 60⅜.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 16 April.
(*Overzigt der Week.*)

Koffij. De omzet was in deze week iets minder dan de vorige; de markt bleef echter vast; de houders blijven geretireerd, waardoor moeijelijk minder dan 1 cent verhooging op de besteede prijzen in de laatste veiling gekocht kon worden.

Thee zeer vast en weinig in de tweede hand disponibel. De afloop van het resterende der lading Juanita, welke op gisteren te Amsterdam in veiling zeer hoog verkocht is, bewees de behoefte voor dit artikel; ord. Congo houdt men op 90 a 95 c.

Suiker. Ruwe. De omgang was deze week vrij belangrijk en, zoo als reeds opgegeven, werden circa 6000 kranj. Java, benevens 995 matten Mauritius, tot diverse prijzen verhandeld. Hiermede is het grootste gedeelte der aanwezige partijen opgeruimd en de stand der markt in verhouding der besteede prijzen *f* ¾ a *f* 1 beneden avarij Maart ll. aan te nemen. Geraffineerd niet dan op verren termijn van levering te koop, waarvoor zich echter voor alsnog geene koopers opdoen.

Rijst vast op vorige prijzen. De houders zijn eenigzins geretireerd om te verkoopen, waardoor geene afdoeningen in de eerste hand tot stand zijn gekomen.

Specerijen onveranderd, zeer stil.

Tabak. Gedurende deze week werden afgedaan 30 v. Maryland, en in veiling verkocht 48 v. Somborn, 27 v. Stelen, 238 ceroenen Cuba en 849 pakk. Java, waarvan wij de afloop in ons nommer van 15 dezer reeds hebben medegedeeld. De voorraad op heden is: 618 v. Maryland, 107 v. Virginie, 818 cer. Yara, 55 pakk. Manilla en 40 k. Cavendish.

Katoen zonder omgang ten gevolge der stille berigten van de hoofdmarkten.

Metalen. Banca Tin met weinig handel, tot *f* 79¼ a *f* 79½ hadden in het begin der week eenige afdoeningen plaats, doch houdt men nu weder op *f* 80. Koper onveranderd.

Huiden. Van Oost-Ind. zijn tot geheimen prijs 834 st. Soerabaija, ex Thatcher-Magoun afgedaan. De afdoening der 1245 st. Buenos-Ayres en Montevideo hebben wij reeds gemeld.

Meekrap. De aanbiedingen waren niet groot en de vraagprijzen niet lager dan vorige week. De veiling van den Wilhelminapolder te Amsterdam zal bestaan uit 54 v. S F F F 1858, zijnde alle dubbele vaten; 189 v. S F F F 1858, waaronder 76 dubbele v.; 56 v. S F F F 1858, waaronder 16 dubbele v.; 44 v. S F F F 1857, waaronder 43 dubbele v.

Indigo. De te wachten partijen bij de NHM. voor de veiling te Rotterdam op 5 Mei en Amsterdam 3 Mei, nu alle binnen zijnde, bestaat alsnu de voorraad te Rotterdam, veiling 5 Mei, 2080 pic., verdeeld in 247/1, 1859/4 k.; 300 pic., verdeeling nog onbekend, te zamen 2380 pic.; te Amsterdam, veiling 3 Mei, 1338 pic., verdeeld in 86/1, 1271/4 k.

Potasch. Petersburger *f* 15½, Amerik. 1ste soort *f* 18, Parelasch *f* 19.

Harst. Amerik. bruine *f* 3 1/16 op levering; loco ontbreekt en zou *f* 3⅛ a *f* 3¼ te bedingen zijn.

Zwavel. Ruwe, goede 2de soort, blijft *f* 5½ in loco aangeboden.

Terpentijnolie. Van Amerik. zijn op nieuw eenige partijtjes aangekomen, die wij *f* 24½ entr. denken te koopen.

Verwhout. Van Domingo is de voorraad in loco wat tot marktprijs te koop was opgeruimd en bijven nu nog slechts ca. 60 ton op levering te koop *f* 2½.

Vetwaren zeer vast. Van Palmolie is bij partij tot *f* 26 de prima en *f* 25 de prima † afgedaan, terwijl Cocosolie prima wit tot *f* 25 en goed wit tot *f* 24½ bij partijen van 15000 kilo is genomen; thans vordert men *f* 25½ en *f* 25. Tegen 27 April komen in veiling ca. 104,000 Ned. ℔ Palmolie en ca. 50,000 Ned. ℔ dito, waarvan de beschrijving en taxatie is als volgt:

23 f. ca.	9000 N. ℔	Prima......	*f* 26.
27 „ „	12000 „	Prima †....	„ 25.
309 „ „	83000 „	Secunda.....	„ 22¾.
71 „ „	50000 „	Prima......	„ 26.

Olijfolie stil doch met gesouteneerde prijzen. Alle Traansoorten in een doen. Talk en Smeer onveranderd.

Hennep. Alleen voor behoefte afgaande.

SCHIEDAM den 16 April.

Granen. Verkocht: Rogge, 149 ℔ Vlaamsche *f* 172 6/w. 151 ℔ Belgische *f* 174 6/w.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust,	*f* 13,50,
JENEVER, „ „ „ „ „	- 19,00,
Amst. proef, „ „ „ „ „	- 20,25,
alles zonder de belasting.	
SPOELING, per Ketel..................	- 1.—.

GRONINGEN den 15 April.

Granen enz. De omzet aan onze markt was heden uiterst gering. Tarwe vooral in de beste soorten ruim prijshoudend. Rogge meest aan gebruikers als voren verkocht. Boekweit bij ruimen aanvoer tot 10 c. verlaging alleen bij gerijven gedaan. Gerst bij geringen aanvoer door Pelders tot 5 c. verhooging genomen. Haver in alle soorten tot eenige verhooging wel te plaatsen. Boonen niet driftiger, doch de besten niet lager te koop. Gort weinig in omgegaan. Koolzaad, voor zoo verre bekend geene verkoop tot stand gekomen. Raapolie *f* 36. Lijnolie *f* 28¼ a *f* 28½

AMSTERDAM den 16 April.
(*Overzigt der Week.*)

Koffij. Ten gevolge van de ongunstige politieke tijdingen was de handel zeer onbeduidend. Daar er evenwel niets aan de markt werd gebragt, hebben de prijzen zich goed staande gehouden. De afleveringen van de laatste veiling houden steeds aan.

Thee. De afloop der veiling van 15 dezer is reeds medegedeeld; de markt blijft zeer vast.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aang.*
15 *april* Cairo, Wooster. New-York
Horeb, Darling, Londen n. Dordrecht
16 Nova Zembla, Hordijk, Banjoewangie
Watson, Rhodes, Lond. n. Dordrecht
Vertrokken.
Nijverheid, Kerkstra, Hellevoetsluis
Cecilie, Krönhamn, Dort
(W. N. W. — W.)

Hellevoetsluis *Aang.*
(W. ten N.)
16 *april* Krimpen a d. Lek, Ouwehand, Brouwersh.
Nijverheid, Kerkstra, dito
Levant (st.), Havre
Bantam, v. d. Bolck, Batavia
Christiaan Huygens, v. Katwijk, dito
Seth Sprague, Gillespie, New-York
Trewartha, Tomlin, Liverpool
Vertrokken.
Hollander (st.), Havre
Seagull (st.), Hull
Cologne (st.), Londen
De Lord Raglan (st.) is opgestoomd.
Seagull (st.) ligt bij Goereehaven ten anker.
Cologne (st.) is wel in zee gekomen.
Holyrood (st.) ligt in de Kanaalhaven.
Temora (st.) is op de reede geankerd.

Brielle (NW.) *Aangek.*
16 *april* Anne Dresine, Thögersen, Colding
Vertrokken.
Enchantress (st.), Hull
Therese (st.), Grangem.

Maassluis (WNW.)
16 *april.* Niets gepasseerd.

Amsterdam *Vertr.*
16 *april* Antilope, Gnodde, Curaçao

Texel *Aangekomen.*
(W.Z.W.—N.W.—N.)
15 *april* Tweelingzusters, Carst, Padang
Mont Carmel, Albert, Galatz laatst v. Vlissingen
Burgem. Huidekoper (st.), Hull
Vertrokken.
15 Gouvern. v. Ewijck (st.), Hull (is uit zee teruggek.)
Adelgunde, Lange, Noorwegen
Grevende Karen Wedel, Roed, dito
Prinds Oscar, Agerup, d.°
Grevende Wedel Jarlsberg, Bjonness, d.°
Nathalie, Naess, dito
Actif. Henrichsen, dito
Terug uit zee.
Cornelia, Nieboer, naar Dublin bestemd

Vlie (W.N.W.) *Aangek.*
13 *april* Wesselina Engelina. Tappe, Bremen
14 Cornelia Sörensen, Ribe
Newa, Kok, Noorwegen
Vertrokken.
13 Catharina Elisabeth, Pot, Noorwegen
15 Frederik Hendrik, Meyboom, Riga
Janna Lukkina, Bontekoe, Stockholm
Georg. Mulder, Koningsbergen
Jacoba Margaretha, Kampen, Stettin
Ornen, Hansen. Noorwegen
De Landman, Karsijns, avontuur

—o—

New-Orleans *In lad.*
22 *maart* Charlemagne. Brown, Rott.
William Nelson, Wood, dito

Konstantinopel
Vertrokken.
28 *maart* Maria Spesmea, Vaalman, Salonica

Triest *Aangekomen*
10 *april* Herman Pijbes, Waker, Amst.

Camaret *Binnengel.*
8 *april* Marie Alexandrine, Corchuan, Requejada n. Rotterdam

Londen *Aangek.*
14 *april* Zwaantina, Schuur, Groningen

Harwich *Aangek.*
13 *april* Martha Geerts, Westerborg, Groningen

Shields *Aangek.*
13 *april* Niessina Beerta, Boer, Delfzijl

Charlestown *Aang.*
12 *april* Catharina Frederika, Smit, Leith

Leith *Vertrokken*
12 *april* Zwaantina Thelina. de Boer Sap, Charlestown

Antwerpen *Vertr.*
14 *april* Herstelling, Douwes, Koningsb.
Catharina, Thaden, dito
Sieka, Douwes, Pillau
Godelorus, Homveld, avontuur

Hamburg *Aangek.*
14 *april* Vrouw Alida, v. d. Werf, Zaandam

Cuxhaven *Vertr.*
13 *april* Willem, Kröger. Amst.

Bremerhav. *Aang.*
12 *april* Bruno, Visser, Antwerpen
Vertrokken.
12 Geertruida Anna, Ritzes, Noorwegen
13 Catharina Charlotte, Eisinga. Elbing
Aquarius, Douwes, Stettin (is op de reede terug)

Dantzig *Vertrokken*
12 *april* Petronella, Brouwer, Bremen
Domina, Vuursteen, Fedderwarderzijl

Pillau *Vertr.*
11 *april* Elsina. Duintjer, Leer

Memel *Vertr.*
11 april Heerenveen. Prins, Dundee

Gothenburg *Aangek.*
11 *april* Castor, de Jonge, Amsterdam
Printemps, Dannée, Schiedam

Randers *Aangek.*
4 *april* Tweelingen, Poorta, Newcastle

Kopenhagen *Gepass.*
13 *april* Fortuna, Steinhagen, Dantzig n. Amst.

Elseneur *Gepass.*
12 *april* Tweelingen, v. d. Laan.
13 Ned. kapt. H. J. Klasen.
H. H. Oldenburger.
E. W. Panman.
W. J. de Grooth.
J. Zwaal, Harlingen
H. J. Stuut, dito
Sieka, de Groot.
Jetskelina Wya, Doornbos, allen uit de Noordzee.

Tonningen *Aangek.*
10 *april* Gesina, Schortinghuis. Ystad n. Schiedam
11 Roelfina, Prins, Amst. n. Dantzig
12 Zwaantina Margrietha, de Vries, Bremen n. Kopenhagen
Phoebus, Ketelaar, dito n. Flensburg

—o—

Brouwershaven 16 *april.* Het schip Louise Kroonprinses van Zweden, kapit. J. van der Linden, van Java naar Dordrecht, gisteren alhier ter reede gekomen, is bij het onder zeil gaan door het invallen van eene bui verkeerd gevallen en bij den hoek van Bommenede aan den grond geraakt.

Wijk aan Zee den 14 *april.* Van de gestrande bark Haltia is het meerendeel van den inventaris geborgen. Men heeft daarbij echter het ongeluk te betreuren, dat een huisvader, door het omslaan der boot in zee gevallen zijnde, zoodanig is gewond, dat hij den volgenden dag overleden is. De lading is geheel verloren, naardien het schip van de kiel geslagen is.

Amsterdam 16 april. De Nederl. kof Petronella, kapitein W. Addens, van Benicarlo met wijn herwaarts gedestineerd, is, volgens brief van het Nieuwe Diep van den 15 dezer, dien middag, in eene vliegende bui uit het NW., bij Kijkduin gestrand, doch het volk gered; het schip zit hoog op strand en de lading zal geborgen kunnen worden.

—o—

Gepraaid:

Den 13 *maart*, op 1° NB. en 22° WL., het Ned. schip Maria Catharina, sturende om de Z.Z.W. (Waarschijnlijk de Catharina Maria. kap. J. A. Ballot, van Cardiff n. Hong Kong.)

Den 6 *april*, op 49° 32′ NB. en 5° 35′ WL., het Ned. hoekerschip Jonge Wouter, kapit. M. Kwakkelstein, v. Vlaardingen n. Lissabon.

Door kapit. v. d. Linden (Louise Kroonprinses van Zweden):

Den 26 *febr.*, op 1° 17′ NB. en 21° 9′ WL., de Hamburgsche bark Helena, van Zanzibar naar Hamburg.

Den 2 *maart*, op 3° 6′ NB. en 21° 22′ WL., het Portugeesch schip Betty, van Lissabon naar Rio.

Den 23 *maart*, op 29° 54′ NB. en 33° 40′ WL., eene brik toonende de Bremer vlag n.° 54, koersende om de Z. Z. W.

Den 10 *april*, op 48° 30′ NB. en 10° 35′ WL., eene om de Zuid liggende brik, genaamd Augusta.

Den 14 *april*, in de Noordzee tusschen de Hinder en Hoofden, de Nederl. brik Joan, kapit. Rink Fijn, van Rott. naar Buenos-Ayres, en de Bremer bark Weser.

Door kapit. v. d. Bolck (Bantam):

Den 5 *febr.*, op 35° ZB. en 26° OL., het Eng. oorlog stoomschip Magaera, naar de Kaap.

Den 6 *febr.*, op 34° 36 ZB. en 25° 36′ OL., het Ned schip Margaretha Johanna kapit. L. P. Wassenaar, van Probolingo n. Amst.

Den 8 *febr.*, op 35° ZB. en 19° 31′ OL., het Amer. schip Hindostan, van Calcutta n. Boston.

Den 16 *febr.*, op 23° ZB. en 1° OL., het Eng. schip Broomielaw, v. Soerabaija n. Cork.

Den 8 *maart*, op 2° 42′ ZB. en 11° WL., het Eng. schip Orion, van Adelaide naar Londen.

Den 9 *maart*, de Eng. bark Crimea, van Bombay naar Liverpool.

Den 16 *maart*, op 10° NB. en 25° WL., de Eng. bark Wallace, koersende om de Zuid.

Den 28 *maart*, op 22° 33 NB. en 26° WL., de Amer. bark Henriette, van Baltimore, koersende om de Zuid.

Door kapit. v. d. Linden (Vice Admiraal Gobius):

Den 11 *april*, bij Landsend, de kof Hendricus, n. Rott.; alles wel aan boord.

Den 14 *april*, een Bremer bark toonende n.° 30, stevende om de Zuidwest, in peiling Zuid-Voorland W. ten N. 6 mijl afstand.

Door kapitein Hordijk (Nova Zembla):

Den 18 *febr.*, op 15° ZB. en 7° 3′ WL., de Engelsche schoener Priscilla, van St. Helena n. Falmouth.

Den 23 *febr.*, op 5° 20′ ZB. en 16° 20′ WL., de Hamb. bark Martha, van Bombay naar het Kanaal; 65 dagen reis.

Den 2 *april*, op 34° 12′ NB. en 33° 30′ WL., het Eng. fregat Akbar, van Shanghai n. Londen; 109 d. reis.

Den 14 *april*, op de hoogte van Wight, een Ned. fregat toonende Amst. collegievlag met n.° 408, en eene Ned. bark toonende Marryat's signaal 1ste onderscheidingswimpel met n.° 6583.

Door kapit. Groote, van Java in Texel binnen:

Den 11 *april*, bij Wight, Louis, Hessels qq., v. Amst. naar Batavia, en eene kof toonende de collegievlag van Pekel-A met n.° 21.

Den 12 *april*, bij de Singels, Robertus Hendrikus, Mulder, v. Hartlepool n. Singapore, en de Ned. schoener Wilhelmina.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 17 april: 1ste getijde 3 ure 14 min.; 2de getijde 3 ure 38 min.; — 18 april: 1ste get. 4 ure; 2de get. 4 ure 24 min.

Arnhem. Waterhoogte 15 april 2.08 el.

Keulen. Rijnhoogte 15 april 10 v. Rijnl.

—o—

Suiker. Ruwe. De omzettingen bepaalden zich hoofdzakelijk tot circa 8000 k. Java tot *f* ¼ onder alle marktprijzen. Prijsnotering onveranderd. Geraffin. De prijzen souteneren zich goed, groote afdoeningen worden niet gedaan, de politieke zaken verhinderen dezelve. Tot genoteerde prijzen worden enkele partijtjes afgedaan. Kandij zonder verandering en gaat vrij vlug weg. Basterd en Stroop in een doen.

Rijst. De handel bepaalde zich alleen voor de consumtie in de gepelde soorten, en men noteert: Necransie *f* 6½, Rangoon *f* 6¼, Voorloop *f* 8 a *f* 8½, Java *f* 7¼ a *f* 9½, Tafel *f* 10½ a *f* 13.

Specerijen onveranderd; Noot n.° 1 115 a 118 c., n.° 2 103 a 106 c.; Foelie 93 a 96 c.; Nagelen 24 a 26.

In **Vruchten** is, na den afloop der op 13 dezer gehouden veiling verder niets gepasseerd.

Tabak over het algemeen uiterst stil; zoowel gebrek aan keuze als lusteloosheid brengen daartoe het hunne bij. Van Maryland zijn ons dan ook geene afdoeningen ter oore gekomen. Alleen valt bovenstaande afloop te melden. Van den voorraadstaat werden 77 p. Visayes Manilla afgenomen. Bij de te Rotterdam gehouden veilingen is ons op nieuw gebleken, dat voor Dek en vooral voor gespikkelde Deksoorten steeds hooge prijzen worden bedongen. Voorraad in de eerste hand op heden: 1010 v. Maryland, 35 v. Virginie, 6 v. Kentucky, 60 v. Steelen, 1162 pakk. Java, 70 cer. Domingo en 110 cer. Embalema.

De gisteren gehouden veilingen zijn afgeloopen als volgt: 1173 p. Java, hoofdmerk TB. verk. tot 7 a 42½ c.; 25 kin. Varinas verk. tot 34½ c.; 26 cer. Cuba verk. tot 36½ a 49 c.; 12 p. Portorico verk. tot 25½ c.; van de 141 p. Java Malang zijn 75 p. verk. tot 11½ a 16 c. en 66 p. opgeh. tot 12 a 18 c.; 90 cer. Cuba verk. tot 33½ a 39½ c.; 216 p. Java verk. tot 16½ a 29½ c.

Katoen stil; slechts 83 b. Georgia vonden koopers. Prijzen onveranderd.

Metalen. Banca Tin blijft in eene vaste stemming en is onder *f* 80 niet te koop. Overige Metalen steeds onveranderd.

Indigo en **Cochenille** onveranderd.

Verfhouten vinden eenige vraag, doch zijn de omzettingen niet belangrijk. De prijzen zijn geheel onveranderd.

Quercitron. Prima Philad. in v. en Philad. genre in b. zijn tot vorige prijzen aan de markt.

Hanse. Br. Amer. zoowel in loco als op levering bij partij tot iets lageren prijs te koop.

Terpentijnolie goed gevraagd en tot vorige prijzen moeijelijk te koopen.

Zwavel. Eene partij van 80 ton goede secunda is aangevoerd en van boord te koop.

Meekrap geheel onveranderd, mooije soorten blijven gevraagd, doch zijn schaarsch; ord. soorten worden tot vorige prijzen aangeboden, doch vinden daartoe geene koopers.

Vetwaren. Talk genoegzaam opgeruimd; gele Petersb. *f* 32. Inl. Smeer weinig disp. *f* 30 a *f* 30½; Amerik. Reuzel slap; Kokosolie met weinig vraag. Alle Traansoorten met weinig handel; de prijzen zijn onveranderd. Ansjovis lager; 1858r is tot *f* 9¼ afgegeven. De nieuwe visscherij is aanstaande; de uitzigten daarop zijn niet ongunstig.

Sterke Dranken. Jeneverprijzen lager; Amst. proef *f* 18 a *f* 17½; Amerik. dito *f* 17½ a *f* 17; 20 punch. Rum per Theodora Josina, van Suriname.

LONDEN den 14 April.

Suiker. W.-Ind. soorten zeer vast. Omzet 259 v. tot vaste prijzen, 1500 b. Mauritius bedongen 47/ a 48/. Eene lading van 2100 k. Havana n.° 12 29/ en eene dito bruin Maceio 25/9. Geraffineerd flaauw, br. lumps 53/. — **Rum** meer gevraagd. Omzet 150 pijp. Demerara tot 2/1 a 2/3 en 20 pijp. Leewards tot 1/7. — **Koffij.** Voor Natif Ceylon is veel kooplust tot vaste prijzen. Ook Plantation bedong ferme prijzen. — **Thee** vast, ord. Congo 1/4½. — **Rijst.** De markt is vaster en het artikel geniet veel vraag, daar de uitvoerregten in Engelsch Indië met 3 d. verhoogd zijn. Omzet 8000 b. Rangoon tot 6/9 a 8/; 1000 b. Necransie tot 8/1½; 5000 b. Bengaal tot 9/3 a 10/10½, en 500 b. Madras tot 8/. — **Katoen** stil en zonder handel. — **Salpeter** vast, 1320 b. Bengaal bedongen 40/. — **Metalen.** 200 bl. Tin vonden nemers tot 133/. Zink flaauw £ 21.15. IJzer onveranderd. — **Oliën.** Lijn- flaauw 28/6, te Hull 28/3. Raap- onveranderd. Cocos- en Palm- stil. Terpentijn- vast 44/ en 43/. — **Talk** stil; prijzen minder vast. P Y C disp. 53/6, April 53/, Junij 53/3, Julij/Sept. 53/9, Oct./Dec. 54/.

ANTWERPEN den 15 April.

Suiker. Van Ruwe werden 46 kan. Java verkocht en van Geraffineerd 600 k. Candij. — **Rijst.** Omzet 1000 b. ongepeld Aracan en 500 b. gebr. Rijst. — **Granen.** De markt blijft nog stil. Voor roode inl. Tarwe betaalde men *f* 10½, voor Amerik. *f* 8¼, voor blanke Zeeuwsche *f* 9½. — Odessa **Lijnzaad** *f* 12¼. — **Huiden.** Omzet dezer week 1000 stuks gedr. en gez. B. A. en M. V. en 2500 gez. Rio-Grande. — Van **Tabak** zijn verkocht 71 v. Virginie, 64 dito Kentucky, 14 dito Seeuws en 101 b. Kentucky.

HAVRE den 13 April.

Katoen. De markt blijft flaauw en men noteert heden 600 b. tot fr. 101.50 voor bas New-Orleans. Ook op levering zijn eenige 100de b. verkocht. — **Koffij.** 233 b. Haïti zijn afgedaan tot fr. 64.50 a fr. 65.; 127 b. Rio tot fr. 66.25 en 757 b. dito op levering tot fr. 64. — Van **Suiker** vonden nemers 108 v. Antillas tot fr. 61. — Van **Indigo** werden ca. 60 k. verkocht. — **Huiden** gevraagd Voor 1526 stuks gez. la Plata disp. betaalde men fr. 75 a 67½, voor 1688 stuks gedr. Lima fr. 82.50 en voor 500 gez. Buenos-Ayres fr. 13.50. — Van Chili **Salpeter** werden 100 b. tot fr. 19 op levering verkocht. — **Wol** blijft gevraagd. Omzet 45 b. B.-A. tot fr. 1.21 a 2.31.— **Gom Elastiek.** 2 ladingen zeilende hebben fr. 1.10 bedongen. — **Verfhout.** Men meldt ons den verkoop van 300 t. Spaansch Campêche tot fr. 9.50 op levering.

HAMBURG den 15 April.

Koffij stil. — **Raapolie** per Mei 24. 4, per Oct. 24. — **Granen.** Tarwe blijft gevraagd. Rogge iets vaster en weinig aan de markt. — In **Zink** ging niets om.

VALPARAISO den 28 Februarij.

INVOEREN. **Manufacturen** met zeer weinig handel en vaste prijzen. — **Metalen** blijven flaauw met grooten voorraad. Tin bedong $ 25. — **Suiker.** Geraffineerd Amerik. met veel voorraad, maar weinig handel, daar de houders zeer hooge prijzen vragen. Men zou $ 3.75 aannemen. Voor Hollandsche vraagt men 29 realen. — **Flesschen.** Zwarte 65 c. per dozijn. — **Kaarsen.** Cachalot 40 a 60 c.; Compositie dito 31 c. — **Vensterglas** $ 4 per kist.

PRODUCTEN. **Goud** in staven $ 3.15. — **Zilver** dito $ 10.56 per mark nominaal. — **Huiden** flaauw. Gezouten zijn tot $ 12.50 te koop met weinig voorraad en stijgende prijzen. Baracca n.° 1 $ 15 a 16. — **Hout** met goeden voorraad en zonder handel, prijs nominaal 30 realen. — **Koffij** met eenigen handel en vrij schaarsch; Guyaquil zeer schaarsch; men noteert $ 16 a 18. — **Cacao** moeijelijk te plaatsen. — **Guano.** Chili $ 18 a $ 20. — **Salsaparilla** $ 26. — **Nitrate** zonder handel. Men vraagt 20 realen, 19 realen wordt te vergeefs geboden. — In **Vrachten** ging niets om. — **Koers** op Londen 60 a 90 dagen 47/; op Parijs fr. 4.80 a fr. 4.85.

Advertentien.

Algemeene Vergadering

van DEELHEBBERS in het **Zeemanshuis** te **Rotterdam**, op Woensdag den 20 April 1859, des namiddags ten *half twee* ure, tot het doen van **Rekening en Verslag** van het afgeloopen jaar.

Tot het bijwonen daarvan worden uitgenoodigd Heeren Deelhebbers en Begunstigers der genoemde Inrigting.

Rotterdamsche Diergaarde.

Het BESTUUR geeft aan HH. Leden kennis, dat de **Jaarlijksche Algemeene Vergadering** gehouden zal worden op VRIJDAG den 29sten April, des avonds ten *zes* ure.

De **Punten van Behandeling** zijn in het Gebouw der Vereeniging aangeplakt.

Na afloop der Vergadering zal de **Ballottage** der voorgestelde Personen plaats hebben.

Het Bestuur,
J. VAN DER HOOP Jac. Zn., *Voorzitter.*
N. J. HOFFMAN, *Secretaris.*

HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW.

AFDEELING
Rotterdam, Schiedam en Omstreken.

VERLOTING van VEE,

bij gelegenheid der gehoudene
TENTOONSTELLING VAN VEE,
op 12 April 1859.

Het BESTUUR roept bij deze den Houder van het **Lot N.° 1770**, waarop de **VETTE OS** als Prijs gevallen is, op, om zich zoo spoedig mogelijk te vervoegen bij den Stalhouder J. F. SCHRIJVER, aan het Haagscheveer te Rotterdam, alwaar hij, tegen afgifte van het Lot en betaling van de Kosten door zijn verzuim veroorzaakt, denzelve nog kan afhalen.

Namens het Bestuur,
H. DE BIE, *Secretaris.*

ONTVANGEN

van de voornaamste Fabrieken de **Nieuwste Dessins** van BEHANGSELPAPIEREN, SCHOORSTEENSTUKKEN, WASDOEK, TRANSPARANTGORDIJNEN, RAAMGAREN, BEHANGSELLINNENS enz., enz., ter Levering in 't Groot en Klein van alle Soorten en Prijzen.

Beursplein, n.° 7,
LEENHEER, SCHARTEN & Co.

NB. **Opruiming** van vroegere PATRONEN tot **buitengewoon lage en beneden Fabrieksprijzen.**

LEES HIER.

Bekwame
BEHANGERSKNECHTS,

werk begeerende, vervoegen zich bij W. H. KELDER, Kamer- en Meubelbehanger, Bierhaven, wijk 1, n.° 388, Rotterdam.

TE ROTTERDAM
LIGT in LADING
NAAR
BATAVIA en SOERABAIJA,

voor **Goederen** en **Passagiers**, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het *Nederlandsch* gekoperd Barkschip **EUTERPE**, Kapitein **A. Kuypers.**

Adres den Reeder *J. VAN WAGENINGEN D. Zn.*, te Dordrecht, en de Cargadoors *HUDIG en PIETERS*, alhier.

Te ROTTERDAM
ligt in Lading
NAAR
BATAVIA,

voor PASSAGIERS,
het extra snelzeilend gekoperd Nederlandsch **BARKSCHIP *Maarten van Rossem*,** Kapitein **P. F. Rijken,** zijnde uitmuntend voor PASSAGIERS ingerigt en voerende eenen Geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres bij de Reeders de Heeren VAN OVERZEE & Co. of de Cargadoors P. A. VAN ES & Co., te Rotterdam.

Te ROTTERDAM
ligt in Lading
naar
BATAVIA,

alleen voor **Passagiers**, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het *Nederlandsch* snelzeilend gekoperd BRIKSCHIP *BENGALEN*, Kapitein H. F. Planten.

Adres bij HUDIG & BLOKHUYZEN en KUYPER, VAN DAM & SMEER.

STOOMBOOTVAART
OP
SCHOTLAND,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN.
Naar LEITH

het Stoomschip **IVANHOE,** Kapitein **John Cairns,** vertrekt ZATURDAG 23 APRIL, des morgens vroeg.

Adres bij *GEORGE LEVINGSTON* en *J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MACGREGOR*, Agent te Leith.

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY
(INCORPORATED BY ROYAL CHARTER)
Wekelijksche Dienst
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN,
voor Goederen en Vee,

Het Engelsch Schroefstoomschip **EARL OF AUCKLAND,** Kapitein **William W. Appleton,** vertrekt WOENSDAG 20 APRIL des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

SNELVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN ANTWERPEN,
VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,
met de STOOMBOOTEN
TELEGRAAF III & IV,

BEHOORENDE TOT DE SNELSTVARENDE VAN EUROPA.

Deze nieuw expresselijk voor den Vervoer van Passagiers gebouwde Stoombooten, hebben schoon gemeubileerde Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen, hetwelk afgehuurd kan worden.

APRIL 1859.

Van ROTTERDAM.			Van ANTWERPEN.		
18 Maandag	's morgens	8.—	18 Maandag	's nachts 17/18	12.—
19 Dingsdag	„	8.30	19 Dingsdag	„ 18/19	12.—
20 Woensdag	„	10.—	20 Woensdag	's morgens 19/20	1.—
21 Donderdag	„	10.—	21 Donderdag	„	2.—
22 Vrijdag	„	10.—	22 Vrijdag	„	2.30
23 Zaturdag	„	11.—	23 Zaturdag	„	3.—
25 Maandag	's nachts 24/25	12.—	25 Maandag	„	4.30

Te ZIJPE wordt voor Zierikzee en Brouwershaven op de heen- en terugreis aangelegd; aldaar staat eene zeer goed ingerigte Diligence gereed, die **van Zijpe naar Zierikzee en Brouwershaven,** na aankomst der Stoombooten vertrekt en **van Brouwershaven naar Zierikzee en Zijpe,** in correspondentie op de Stoombooten rijdt.

ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1 n.° 21, **VERWEY & Co.,** *Cargadoors-Expediteurs.*

ROTTERDAMSCHE STOOMVAART-VEREENIGING.
ROTTERDAM—HAMBURG.

Het Schroefstoomschip **ELVE,** Kapit. **G. J. Hayen,** vertrekt van ROTTERDAM naar HAMBURG **Woensdag 20 April.**

De Agenten *P. A. VAN ES & Co.*

ALLAN & Co.,

hebben de eer te berigten dat zij ontvangen hebben eene ruime **Sortering**

NIEUWE VOORJAARS-GOEDEREN:

ZIJDEN STOFFEN, JACCONETS, BARÈGES en andere
NIEUWE STOFFEN VOOR ROBES,
Châles en Châles-Longs van Cachemire, Grenadine, Barège etc., Zijden Linten, Broderies
LINGERIES-CONFECTIONNÉES, als ook de Nieuwste
HEEREN-ARTIKELEN.
De NIEUWE MODELLEN van
HOEDEN, MUTSEN, MANTILLES, MANTELS, KINDERJURKEN ETC.,
zullen aanstaanden Maandag worden gepresenteerd.

MANUFACTUREN EN MODES.

W. MORLEY,

***HOOGSTRAAT* 7, 81,**
heeft de eer te berigten de Nieuwste Parijzer Modes van
DAMES HOEDEN, MUTSEN, LINTEN, BLOEMEN ENZ.,
alsmede de Nieuwste Modellen van
ZOMER MANTILLES, MANTELETS, BOURNOUX ENZ.
TE HEBBEN ONTVANGEN,
en die van aanstaanden Maandag af te zullen Presenteren;
zoomede de Nieuwste en Gesoigneerdste Artikelen voor
DAMES JAPONNEN,
zoowel in ZIJDE als ANDERE STOFFEN,
BARÈGES, JACCONNATS, CHALES, CHALES-LONGS en meerdere NOUVEAUTÉS.

MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN EN MODES.

H. A. HAGEN,

HOOGSTRAAT, hoek Spui,
heeft de eer te berigten, de *ontvangst* der NIEUWSTE MODELLEN van
MANTELS EN MANTILLES,
alsmede de NIEUWSTE STOFFEN voor
KLEEDJES en verdere ARTIKELEN voor het Saizoen.

FRANCAIS.

Mr. *Schüssler* continue de donner des **LEÇONS de FRANÇAIS.** S'adresser Weenastraat, 14—13.

On peut se renseigner chez
Mr. Le Pasteur P. H. HUGENHOLTZ.
„ „ „ J. J. VAN OOSTERZEE.
„ „ „ A. PIERSON.

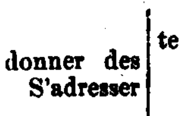

De Notaris *A. J. VAN DER POEST CLEMENT*, te Poortugaal, zal op Woensdag den 27 April 1859, des voormiddags ten 9 ure, aan de Bouwwoning van J. de Koning, aan de Kerkstraat te Poortugaal, in het openbaar, op dag, Verkoopen:

17 PAARDEN, meerendeels bij uitstek mak en goed alleen in het Tuig loopende, en waaronder één Span; 22 RUNDEREN, VARKENS, HOENDERS en HANEN, BOUW- en MELKGEREEDSCHAPPEN, en een Nieuwe GIER- of SPROEIKAR.

Onkosten contant en bekende Borgen stellen.

Bij HH. BOEKHANDELAREN alhier nog te bekomen:

ADVERSARIA.

Dichtstukjes door MOMUS & CLIO. **Prijs 60 Cts.**

alsmede eenige **Exemplaren** der
Beschouwende Wandeling om de
STAD ROTTERDAM,
in 1858, a 25 Cts.

NB. De helft der Netto Opbrengst der beide Stukjes wordt afgestaan aan de Commissie ten behoeve der nagelaten Betrekkingen der twee Knechts van WALING. Zie *R. Courant* 13 dezer.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van ZONDAG en MAANDAG 17 en 18 April 1859, N.° 92.

Provinciaal Geregtshof in Zuidholland.

REGTSGEDING

TEGEN

C. A. GUNKEL,

beschuldigd van

VERGIFTIGING.

VOORZITTER Mr. J. A. PHILIPSE.

(**Raadsheeren:** mrs. A. J. T. DE BORDES. S. SCHMOLCK. J. H. VAN DER SANDE en C. D. BEELS. **Openbaar Ministerie:** de Advocaat-Generaal Mr. W. F. G. L. FRANÇOIS, **Verdediger:** mr. D. LÉON).

Vierde Dag.

(*Zitting van Zaturdag* 16 *April.*)

Eene ontzettende menigte had de regtzaal reeds vroegtijdig bezet. Ten 1 ure precies kwam het Hof binnen en werd de beschuldigde *C. A. Gunkel* binnengeleid; even als vroeger was hij kalm en bedaard, zelfs scheen zijn voorkomen eene niet zoo lijdende ligchaamsgesteldheid aan te wijzen.

Het Hof geeft den beschuldigde verlof om te blijven zitten en zich gedekt te houden.

Aan den Procureur-Generaal, aan den beschuldigde en aan diens verdediger wordt medegedeeld, dat de raadsheer de Bordes, nadat het onderzoek is verklaard te zijn gesloten, door ongesteldheid is verhinderd deel te nemen aan het wijzen van het in deze zaak zoo aanstonds door het Hof uit te spreken arrest, en daarin is vervangen door den raadsheer Beels, reeds vroeger als bijzitter in deze zaak benoemd en die bij de behandeling daarvan is tegenwoordig geweest. Het Hof gelast dat hiervan door den Griffier aanteekening zal worden gedaan in het audientieblad.

De *Voorzitter* leest daarop het volgende arrest voor, waarvan de voorlezing tot 2 ure 45 m. duurt:

„ Het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland,

Gezien de acte van beschuldiging ten gevolge van het arrest van het Hof, in Raadkamer vergaderd, van den 5 maart 1859, door den Procureur-Generaal opgemaakt tegen Carel August Gunkel, volgens zijne opgave oud 84 jaren, van beroep gepensionneerd luitenant-generaal, geboren te 's Gravenhage, laatst wonende aldaar, thans gedetineerd in het Huis van Justitie te 's Gravenhage;

Gehoord de mondelinge verklaringen der getuigen; gehoord het requisitoir van den Procureur-Generaal; gelet op de verdediging door of van wege den beschuldigde daartegen ingebragt;

al de formaliteiten bij de wet voorgeschreven, in acht genomen zijnde,

Overwegende dat uit het onderzoek ter teregtzitting is gebleken uit de onder eede afgelegde verklaringen van de 15de, 20ste, 21ste en 23ste getuigen en uit de daarmede overeenstemmende erkentenis van den beschuldigde;

dat deze laatste volgens zijne eigene opgave en blijkens den inhoud van het op de teregtzitting voorgelezen extract Koninklijk besluit van den 5 september 1835, n.° 37, zijnde gepensionneerd luitenant-generaal, met genot van een jaarlijksch pensioen van *f* 3000, reeds sedert geruimen tijd te zamen met zijne echtgenoote heeft bewoond en destijds aan hem toebehoorend en ten zijnen naam staande huis, gelegen aan de oostzijde van de Paviljoensgracht, te 's Gravenhage, wijk T. n.° 138;

Overwegende dat het op eene gelijke wijze is gebleken uit de onder eede afgelegde verklaringen van den eersten getuige, uit de erkentenis van den besch. en wat de zaak zelve betreft ook uit de beëedigde getuigenis van den 6den getuige, dat de beschuldigde, na kennismaking met de eerste getuige, Louise Catharina Elisabeth Esbra, destijds bewonende een huisje gelegen in de poort: de Gouden Leeuw, op het Singel, doch later en dat nog woonachtig in een huisje op den Zwarten Weg, waarvan het benedengedeelte door haar getuige en het bovengedeelte door de 6de get., A. P. Dannenfelser, en den 7den get., haar echtgenoot W. J. F. R. van Heuven van Staereling, wordt bewoond, sedert ongeveer 11 jaren een gemeenzamen omgang met haar heeft gehouden, ten gevolge waarvan de besch. gewoon was de 1ste get. des dingsdags en des vrijdags van elke week ten haren huize te komen bezoeken en tot haar levensonderhoud door geldelijke toelagen, in den regel van *f* 10 en nooit minder dan van *f* 5 's weeks bij te dragen.

Overwegende dat voorts door de 1ste get. onder eede verklaard en door den besch. dien overeenkomstig is erkend, dat hij in den namiddag van dingsdag den 4 januarij 1859 ll., omstreeks ten half twee ure, de 1ste get., die hij in het laatste halfjaar wel niet meer zoo geregeld als vroeger had bezocht, weder ten haren woonhuize is komen bezoeken;

dat hij toen voor het laatst *f* 10 aan haar heeft ter hand gesteld en tevens, zooals hij vroeger wel eens meer eenige versnapering voor haar had medegebragt, als zoodanig aan haar heeft gegeven een stuk leverworst, ongeveer 2 palm lang, en bij het overhandigen daarvan tegen haar heeft gezegd: „ die moet je nu eens proeven, die heb ik in een net winkeltje gehaald," terwijl de besch., wiens bezoek op dien dag zeer kort heeft geduurd, op hare uitnoodiging om van de worst ook zelf eens te proeven, zulks heeft geweigerd, voorgevende dit niet te kunnen doen, omdat hij dien morgen visites had gemaakt en reeds malaga zou hebben gedronken.

Overwegende dat wijders gebleken is uit de instructie, uit de onder eede afgelegde verklaringen van de 1ste, 2de, 3de en 5de getuige, toegelicht door de onbeëedigde opgave van de 13jarige vierde get., de eerste get. die dadelijk bij de komst der worst heeft opgemerkt, niet alleen dat die zooveel dikker was als reeds vroeger door haar van den besch. ontvangene, maar dat de oppervlakte van het doorgesneden gedeelte der worst niet gelijk was, kort na het vertrek des besch., die de worst volstrekt niet terug gevraagd, maar integendeel in haar bezit had achtergelaten, een klein stukje van de door den besch. bepaaldelijk hiertoe bestemde worst heeft afgesneden en opgegeten, na vooraf uit dat stuk het vet genomen en dat met de velletjes der worst aan haren hond gegeven en door dezen te hebben doen opeten;

dat hare inmiddels in het woonvertrek binnengekomen en met haar zamenwonende broeder, de sedert overledene J. H. Esbra, een goed eind of gedeelte van de evengemelde worst heeft opgegeten. en dat de 1ste get. het overige van de worst, bestaande in 6 schijfjes, reeds den volgenden dag medegegeven heeft aan de 6de get. J. C. Vrazer. huisvrouw van H. van der Houven, welke naar hare woning terugkeerende, reeds op straat een schijfje heeft opgegeten, en vervolgens te huis gekomen zijnde, aan elk harer 3 kinderen, elk een schijfje der worst, om op te eten, heeft gegeven, met het gevolg dat de 3de en 4de get., Hendrika Hermina en Anna v. d. Houven, den smaak der worst onaangenaam vindende, ieder wel een stukje van het schijfje hebben afgebeten, doch hetzelve weder hebben uitgespuwd, terwijl de 5de get. Johanna eveneens slechts een klein stukje van het haar gegeven schijfje opgegeten heeft, terwijl de 6de get. de nog overgebleven twee schijfjes der worst en ook het overschot der drie aan hare evengen. kinderen gegeven schijfjes, heeft genuttigd.

Dat de 1ste get., wier hond na het nuttigen der velletjes en het vet ziek geweest is, en gespogen heeft, zelve van het door haar opgegeten gedeelte der worst, en bij het eten daarvan, ten minste voor zoover dit op haren tegenwoordigen ziektetoestand van geen nadeeligen invloed is geweest, geen blijkbaar hinder heeft ondervonden, doch dat zich na het gebruik der meergem. worst reeds spoedig ziekteverschijnselen van een ernstigen aard hebben voorgedaan, niet alleen bij den hiervoren gen. J. H. Esbra, maar ook bij de 6de get. vrouw v. d. Houven, en de 5de get. hare dochter Johanna, bestaande bij de eerstgen. uit misselijkheid, braking en achterlast, gepaard met verschrikkelijke buikpijnen, en bij vrouw v. d. Houven uit benaauwdheden, hevige buikpijn, met brakingen, en bij hare dochter uit benaauwdheid, vergezeld van pijn in het lijf, die echter bij deze laatste niet lang hebben aangehouden.

Overwegende dat nog is gebleken uit de respectieve onder eede afgelegde verklaringen van de 1ste, 6de, 7de, 8ste en 15de getuigen, toegelicht door den inhoud van de in de teregtzitting voorgelezen verklaring van den sedert overleden 9den getuige den geneesheer L. S. A. Holtrop, in de voorloopige instructie door hem afgelegd, dat toen de ziektetoestand van den broeder der eerste getuige niet beterde, de geneeskundige hulp is ingeroepen van den 8sten get. den med. dr. D. B. Rijke, die op donderdag 6 jan. ll. ten huize van de 1ste get. gekomen zijnde, aldaar meergen. J. H. Esbra heeft aangetroffen, klagende over buikpijnen, diarrhée en herhaalde braking; dat die 8ste getuige aanvankelijk geen bezwaar in deze ongesteldheid heeft gezien, en evenmin als iemand der huisgenooten eenig denkbeeld of vermoeden van bestaande vergiftiging heeft opgevat; dat hij dan ook de ziekte beschouwd hebbende als eene rheumatische diarrhée, daartegen de noodige geneeskundige geneesmiddelen heeft voorgeschreven, welke vervolgens gereed gemaakt en den lijder zijn toegediend; dat hij den zieke op vrijdag niet heeft bezocht, maar dat nadat in den vroegen morgen van zaturdag 8 jan., de geneeskundige hulp van den geneesheer dr. L. J. A. Holtrop, door den 7de get. F. R. van Heuven van Staereling zijnde ingeroepen, en die des morgens ten half zeven ure den lijder had bezocht, en dezen bijna stervende, zonder pols, had aangetroffen, hij den toestand van J. H. Esbra geheel veranderd, ja dien persoon bijna stervende had gevonden; zijnde toen diens gelaatkleur leiachtig blaauw, en lijdende hij voortdurend aan hevige krampen en buikpijn, en hebbende hij eene brandende dorst, gepaard met onmogelijkheid van slikken.

Dat de 8ste getuige voorts, bij een later bezoek nog op dien zelfden dag, te zamen met wijlen den geneesheer Holtrop gedaan, het toen reeds bij dezen laatste opgekomen vermoeden van eene bestaande metaalvergiftiging, na overweging van den waargenomen loop der ziekte, en van alle zich voordoende kenteekenen, volkomen heeft gedeeld, waarbij te meer is opgemerkt, dat hij bij den lijder nu ook had opgemerkt dezelfde verschijnselen, die hij in den loop van den zomer van 1858, ofschoon in mindere mate, had opgemerkt bij diens zuster, de 1ste get., tijdens hij deze geneeskundig had behandeld;

dat de 8ste en 9de get. alstoen de noodige geneesmiddelen nog hebben voorgeschreven en vervolgens van hunne bevinding en vermoedens dadelijk hebben kennis gegeven aan den hoofd-commissaris van politie, den 15den getuige, J. A. Waldeck, op wiens verzoek zij onmiddelijk tot den lijder zijn teruggekeerd en naar wiens ziekbed zij zich toen, uit al hetgeen zij zagen, in verband zoowel met hetgeen reeds vroeger door hen was waargenomen, alsmede dat wat zij van hem zelf omtrent het eten van worst hadden vernomen, met verzwijging echter zoo door hem als door zijne zuster van den persoon, van wien die worst afkomstig zou zijn, op nieuw hebben overtuigd, dat hij een sterk prikkelend vergif moest hebben ingekregen, waaraan hij spoedig zou moeten sterven.

Dat intusschen mede aan dat ziekbed gekomen is de evengenoemde 15de getuige, die aan J. H. Esbra gevraagd heeft, of hij nog in staat zou zijn om zijne vragen aan te hooren en daarop te kunnen antwoorden en dat deze daarop een toestemmend antwoord hebbende gegeven, vervolgens in tegenwoordigheid der aanwezigen en bepaaldelijk ook ten aanhoore van zijne zuster, de 1ste getuige, o. a. heeft gezegd, dat hij op dingsdag 4 jan. 's namiddags te huis gekomen zijnde, van zijne zuster had vernomen dat de generaal Gunkel op dien dag had in huis gebragt een eind leverworst voor Louise Esbra en dat aan haar had gegeven; dat hij zelf drie schijfjes van de worst had gegeten en na die worst een oogenblik in het lijf te hebben gehad, zeer misselijk was geweest, ook was begonnen te braken en achterlast had gehad, gepaard met verschrikkelijke buikpijnen; dat die generaal gewoon was des vrijdags bij zijne zuster te komen; dat hij echter op gisteren (vrijdag 7 januarij) niets van zich had doen hooren; dat voorts de meergenoemde Esbra, na nog zeer veel pijn te hebben geleden en eenmaal aan zijne zuster, toen deze op zijn verzoek eenig water aan hem had toegereikt, te hebben gezegd: „ geef mij geen vergif meer, de worst is vergiftigd," eenigen tijd daarna en wel in den namiddag van denzelfden dag ten 3 ure is overleden, zooals ook nog ten overvloede is gebleken uit de voorlezing van den inhoud van het processtuk n°. 40, zijnde een extract uit het register van den burgerlijken stand der gemeente 's Gravenhage, dat overlijden constaterende;

Overwegende dat al verder is gebleken uit de onder eede afgelegde verklaringen van de 5de, 8ste, 10de, 12de en 13de get., toegelicht door de ter teregtzitting voorgelezene en onder eede afgelegde verklaringen van den overleden get. dr. Holtrop, aan het ziekbed aanwezig, en dat het lijk des overledenen J. H. Esbra, nadat hetzelve op last van den 15den get. naar het burgergasthuis was overgebragt, aldaar op den 9 januarij ll. geregtelijk is geschouwd en wel door de 12e., 13e. en 15e. getuige, door de beide daartoe gerequireerde en vooraf beëedigde deskundigen, de geneesheeren D. B. Rijke en Holtrop en de heelmeesters J. G. Vorstman en C. P. Meijer, die allen toen aan en bij dat lijk die daadzaken en bijzonderheden hebben gezien en waargenomen, waarvan zij en de als scheikundigen en als daarmede belaste deskundigen bij het ter teregtzitting voorgelezen schriftelijk verslag onder n°. 6 der processtukken hebben melding gemaakt;

Overwegende dat uit het voorlezen van evengemeld verslag, nader bevestigd door de beëedigde verklaring van de deskundigen Rijke en Vorstman, hoofdzakelijk is gebleken, dat bij de uitwendige scheikundige beschouwing geene teekenen van eenig uitwendig geweld zijn waargenomen, doch dat bij de inwendige scheikundige beschouwing is gebleken, dat enz.

Eindelijk dat door hen na al deze waarnemingen ten slotte wordt verklaard, dat de meergenoemde Esbra is overleden aan de gevolgen van het gebruik van eene scherpe bijtende zelfstandigheid, waarvan de aard door het scheikundig onderzoek zou kunnen blijken;

Overwegende dat later de deskundige J. G. Vorstman, na zulks reeds bevorens aan den regter-commiss. te hebben medegedeeld, ook voor dit Hof onder eede heeft herhaald dat na al hetgeen door hem op het lijk van Esbra is bevonden, de naaste oorzaak van het overlijden van dien persoon is het toedienen van eene scherpe bijtende zelfstandigheid en dat de door hem waargenomen verschijnselen het meest overeenkomen met die welke door het gebruik van arseniczuur worden te weeg gebragt; dat de gebruikte hoeveelheid daarbij aan hem was voorgekomen niet gering te zijn geweest, aangezien het slijmvlies van den slokdarm, van de maag en van de dunne darmen daarvan de meest duidelijke verschijnselen hebben opgeleverd;

dat voorts zoowel de laatstgenoemde desk. als de desk. Rijke, die ook door zijne verklaring getoond heeft het gevoelen van den desk. Vorstman te deelen, nog verklaart dat het arsenicum of rattenkruid een vergif is, hetwelk in het menschelijk ligchaam gebragt, onder vreeselijke verschijnselen met meer of minder spoed den dood kan ten gevolge hebben;

Overwegende dat, blijkens den inhoud van bovengemeld proces-verbaal van lijkschouwing en uit de onder eede afgelegde getuigenissen van de 8ste, 10de, 12de, 13de en 15de get., uit bovengemeld lijk zijn afgezonderd, ten einde scheikundig te worden onderzocht, enz.;

dat 12 nieuwe porseleinen schalen, keulsche potten en glazen wijdmondige flesschen respect. met deze zelfstandigheden zijn gevuld, allen met opschriften van derzelver inhoud zijn voorzien, en door den 15den get. behoorlijk zijn verzegeld;

dat deze alzoo verzegelde voorwerpen door den hoofdcommissaris van politie zijn ter hand gesteld aan de als deskundigen tot scheikundig onderzoek gerequireerde en vooraf beëedigde scheikundigen den 12de get. D. T. Vrijdag Zijnen, apotheker en chemist te 's Hage, en aan den 13den get. E. A. van der Burg, lector aan de schei- en artsenijbereidkundige geneeskundige school te Rotterdam, die alle de evengemelde voorwerpen hebben doen brengen naar en in de woning van den 12den get., in wiens laboratorium vervolgens het scheikundig onderzoek door beide is aangevangen en ten einde gebragt;

Overwegende dat deze scheikundigen bij het door hen dien ten gevolge opgemaakte en in de teregtzitting voorgelezen verslag, gedagteekend 14 februarij 1859, voorkomende onder n.° 46, als resultaat van hun onderzoek en bevinding hebben opgegeven, enz. (*Hier volgen de bijzonderheden van het verslag der scheikundigen.*)

Overwegende dat de meergenoemde scheikundigen, op de teregtzitting als getuigen onder eede gehoord, ieder afzonderlijk doch overeenstemmende hebben verklaard, dat zij al de evengenoemde zelfstandigheden, door hen aldus scheikundig behandeld, bij de ter teregtzitting aanwezige hebben erkend voor dezelfde welke zij als deskundigen scheikundig bewerkt hebben enz., en dat zij die ten processe aanwezige voorwerpen in denzelfden staat geschikt en gesorteerd aldaar hebben aangetroffen, waarin zij die met hun verslag aan den regter-commissaris hebben ter hand gesteld;

Overwegende dat de beide scheikundigen den inhoud van hun evengemeld verslag door hunne als deskundigen onder eede afgelegde verklaringen nog nader ieder afzonderlijk hebben bevestigd en daarenboven nog hebben verklaard, dat het onveranderd rattenkruid, dat in de contenta der maag is gevonden, eene zelfstandigheid is, welke, in het menschelijk ligchaam gebragt, onder vreeselijke verschijnselen met meerder of minder spoed den dood kan ten gevolge hebben;

dat de deskundige Vrijdag Zijnen ook nog, op eene daartoe aan hem gedane vraag, als zijn oordeel heeft medegedeeld, dat het zoogenaamde rattengif, gelijk dat gewoonlijk bij droogisten voorhanden en te verkrijgen is, is de schadelijke zelfstandigheid, welke genoemd wordt *acidum arsenicosum;* dat daarbij niets behoeft te worden gevoegd om, in het menschelijk ligchaam gebragt, zulke verwoestingen te kunnen te weeg brengen, als in dat van J. H. Esbra is waargenomen, en te kunnen leiden tot het verkrijgen van die resultaten, welke in het verslag der deskundigen als door hen verkregen zijn vermeld, en dat uit de ter teregtzitting aanwezige daartoe betrekkelijke processtukken blijkt, welke resultaten als het gevolg van het gebruik van voormeld rattengif moeten worden aangemerkt;

Overwegende, dat het Hof volkomen overeenstemt met het gevoelen van de voornoemde beëedigde desk. de 8ste, 10de, 12de en 13de get., zooals in de teregtzitting door elk van hen eveneens geoordeeld is, het rattengif *arsenicum album* is eene zelfstandigheid, behoorende tot die giffen, welke, in het menschelijk ligchaam gebragt, met meer of minder spoed den dood ten gevolge kunnen hebben;

Overwegende dat voorts uit de hier gemelde daadzaken en omstandigheden ten duidelijkste gebleken zijnde, dat in het te voren gemeld verslag deelen in het ligchaam van wijlen J. H. Esbra, die bepaaldelijk na het gebruik der vermelde leverworst niet alleen zeer spoedig vrij ernstig ongesteld is geworden, maar ook aan de dadelijke gevolgen van gemelden ernstigen ziektetoestand reeds weinige dagen daarna is overleden, zoodanig rattengif of *arsenicum album* is aanwezig bevonden;

dat het Hof ook als wettig bewezen te zijn geworden oordeelt, dat in de op den 8 januarij ll. door den besch. voor de 1ste getuige medegebragte en door hem aan haar om te eten overhandigde en zoowel door haar getuige, als door haar broeder en door vrouw van der Houven en door hare dochter Johanna elk voor een gedeelte opgegeten leverworst, is voorhanden geweest eene zoodanige schadelijke zelfstandigheid, welke met meerder of minder spoed den dood kan verwekken;

Overwegende met betrekking tot hetgeen door de 2de en 5de get. ten gevolge van het eten van een gedeelte der evengemelde leverworst was voortgevloeid, bij het onderzoek ter teregtzitting nog is gebleken vooreerst, van de 2e., 3e., 5e., 8e. en 14e get., dat de 6e. get., die voor het Hof over den voortduur harer ongesteldheid nog heeft geklaagd en blijkbaar nog ongesteld was, na het reeds vermelde op 5 jan. ll. op straat gebruiken van een der schijfjes van meergemelde leverworst, eenigzins is benaauwd geworden en na het daarna opeten der overige schijfjes voortdurend heeft geleden aan hevige buikpijnen, met aanhoudende braking;

dat zij deze ongesteldheid dadelijk heeft toegeschreven aan het eten der worst.

(*Hierop volgen verder de feiten omtrent de ongesteldheid van vrouw van der Houven en de geneeskundige behandeling, en daarna het relaas van al hetgeen ten opzigte der verdere vergiftiging met de leverworst, den jenever en de soep is voorgevallen.*)

Overwegende met betrekking tot den beschuldigde, als de persoon die zich aan de misdaad van vergiftiging zou hebben schuldig gemaakt, dat ter teregtzitting is gebleken uit de onder eede afgelegde verklaringen, vooreerst van de 1ste, 6de en 15de getuigen, toegelicht door die van de minderjarige 6de getuige, ook in verband beschouwd met de erkentenis van den besch., dat de besch., die sedert het door hem aan de 1ste getuige overhandigen van de bewuste leverworst niet in hare woning was verschenen, op verzoek van de 1ste getuige, bij een aan hem gerigt en ter teregtzitting door haar erkend en door den 16den getuige bezorgd briefje, dringend werd verzocht toch oogenblikkelijk bij de 1ste getuige te komen, zaturdag den 8 januarij ll. ten ruim half twee ure gekomen is in de woning van de getuige, waar aanwezig was de 15de getuige; dat de besch., op het zien van den aldaar aanwezigen hoofd-commissaris van politie, blijkbaar onthutst was, en het door dezen aan hem aanwijzen van den toen hevig lijdenden Esbra en op het hem daarbij toevoegen van de woorden: „ Generaal, dat lijden is het gevolg van de leverworst, door u hier in huis gebragt," niets heeft geantwoord, maar alleen gevraagd: „ Is er niet nog iets van de worst over?" dat de besch. vervolgens, in strijd met het vooraf daaromtrent door de 1ste getuige reeds medegedeelde, heeft beweerd, dat de door hem gekochte leverworst niet ten deele, maar door hem geheel aan de 1ste getuige zou zijn gegeven, enz.

(*Thans volgt het relaas van al hetgeen tusschen den besch. en den hoofdcommissaris van politie heeft plaats gehad, alsmede de bekentenis van den besch. in bijzijn van den inspecteur A. F. van Kempen, daarna voor den regter-commissaris herhaald.*)

Overwegende dat de besch. voor het Hof, nadat hij enz. (*Hier volgt de bekentenis voor den Hove afgelegd, waarvan het slot aldus luidt:*)

Dat hij de opvolgende vergiftigingen jegens Louisa Esbra had gepleegd met het doel om haar door den dood op eens van haar ligchamelijk lijden en ook voor mogelijke armoede te bevrijden en haar alzoo te behoeden voor een ongelukkigen ouden dag;

Overwegende echter, wat betreft evengemelde bedoeling der wijze van handelen van den besch., dat dit niet als geheel aannemelijk kan worden geacht, daar het door den besch. bedoelde ligchamelijk lijden van L. Esbra nog niet heeft bestaan ten tijde van het door hem opgevatte voornemen om haar te dooden en het eerste gevolg geven aan dat voornemen door het toedienen van het gif in den voormelden jenever, als zijnde die vrouw nog zeer gezond en vlug ter been, terwijl zij ziek en aan hare beenen lijdende is geworden, eerst na het gebruik van den jenever, waarin hij zelf heeft erkend het rattengif heimelijk te hebben gemengd;

Overwegende dat evenzeer uit het onderzoek ter teregtzitting is gebleken enz. (*Hier volgt het betoog dat de dood van L. Esbra zoowel van geldelijk belang was voor den besch., omdat dan de wekelijksche uitkeering zou ophouden, als omdat dan de verwisseling der effecten voor wit papier met al de bijkomende omstandigheden van dien verborgen zou zijn gebleven, in verband gebragt met de geldelijke ongelegenheden van den generaal, gebleken uit het nemen van een hypotheek en het afgeven van de schuldbekentenis van f 244, beiden door mevr. Gunkel afgelost.*)

Overwegende dat de beschuldigde, ofschoon dan ook beweerd hebbende, dat bij hem het voornemen zou hebben bestaan om alles later weder te vergoeden, echter heeft erkend dat onder de redenen waarom hij Louise Esbra het leven heeft willen benemen, ook behoorde de zorg door hem gehad voor hare toekomst na zijn dood, terwijl hij wist, dat van hare effecten niets meer overig was gebleven;

Overwegende dat ook uit al de voormelde daadzaken en omstandigheden uit wettige bewijsmiddelen allezins is gebleken aan het Hof, op hetwelk bij de gemelde beoordeeling van geenerlei invloed geweest is hetgeen door wijlen J. H. Esbra nog vóór zijn overlijden aan den 15den get. en ook aan anderen is medegedeeld, als volkomen wettig bewezen te zijn, is voorgekomen.

dat de besch. met de bepaalde bedoeling om Louise Catharina Elisabeth Esbra van het leven te berooven, in de maand julij 1858, bij gelegenheid van een aan haar door hem gebragt bezoek, daartoe door hem medegebragt arsenicum of rattenkruid; zijnde eene zelfstandigheid welke behoort tot de giften, welke in het menschelijk ligchaam gebragt, onder vreeselijke verschijnselen, met meer of minder spoed den dood kunnen veroorzaken, opzettelijk heeft gemengd in een glas jenever met suiker, ten haren behoeve bestemd, welken aldus bepaaldelijk door hem voor haar vergiftigden drank zij heeft genuttigd, ten gevolge waarvan zij spoedig daarna ongesteld, later ziek is geworden, later hare gezondheid heeft verloren en tot een staat van gedeeltelijke verlamming is gebragt, en dat de besch. voor gemeld doel van levensberooving jegens de 1ste getuige, eenige weken na gemelde jenever-vergiftiging, hetzelfde gif opzettelijk had gestort in een pot met soep, welke hij wist dat voor genoemde vrouw was bestemd, welke echter geene nadeelige gevolgen daarvan had ondervonden, en laatstelijk op den 4 januarij 1859, mede bij gelegenheid dat hij haar een vriendschappelijk bezoek had gebragt, alstoen aan haar om te eten heeft ter hand gesteld een gedeelte eener door hem gekochte leverworst, waarin hij vooraf ten zijnen huize opzettelijk gelijke vergiftigde zelfstandigheid heeft aangebragt en haar toen heeft uitgenoodigd om daarvan te eten; welke worst gedeeltelijk door haar zelve, deels door haren mede daar wonende broeder J. H. Esbra, en gedeeltelijk op den volgenden dag door jufvrouw van Heuven en haar kind, vrouw van der Houven en hare drie kinderen is gegeten, ten gevolge van het eten van welke worst Louise Esbra blijkbaar hinder of nadeel heeft ondervonden; haar broeder J. H. Esbra op den 8 januarij daaraanvolgende is overleden, en vrouw van der Houven en haar dochtertje Johanna ziekteverschijnselen hebben ondervonden;

Overwegende dat ter rigtige beoordeeling van hetgeen ter verdediging van den beschuldigde is voorgedragen, als of de besch. tijdens het plegen van het aan hem ten laste gelegde misdrijf niet zou zijn geweest *compos mentis*, of dat hij tot het volvoeren daarvan door overmagt zou zijn gedwongen, en dat alzoo op hem van toepassing zou zijn de bepaling van art. 64 C. P. door het Hof ook onder meer is gelet op den leeftijd van den besch., op zijne gedragslijn, op zijne houding, op de respect. onder eede afgelegde verklaringen van de ter zijner ontlasting geroepene en gehoorde getuigen, op den inhoud der overgelegde geschriften en op den staat, waarin zich bevinden de mede overgelegde portretten;

Overwegende dat het resultaat van 's Hofs onderzoek, beschouwingen en bezigtigingen, desaangaande hierop nederkomt:

1⁰, dat de beschuldigde, ofschoon reeds hoog bejaard en gebreken hebbende die meestal met den ouderdom gepaard gaan, echter het groote voorregt geniet van blijkbaar nog te bezitten zijne verstandelijke vermogens;

2⁰, dat zijne sedert eenigen tijd gehoudene en aangewezene gedragslijn is laakbaar en ten hoogste af te keuren;

3⁰, dat zijne houding ter teregtzitting de blijken heeft opgeleverd, dat hij aldaar goed heeft verstaan en begrepen wat is gebeurd en gesproken, en dat hij nog de volkomene bewustheid had van hetgeen hij vroeger had gedaan en gezegd;

4⁰, dat uit de getuigenissen van de 23ste, 26ste en 27ste get. wel is gebleken, dat de beschuldigde nu en dan onderhevig was aan duizelingen, maar dat daarentegen uit de telkens terstond na die duizelingen door hem aan den dag gelegde gedragingen en handelingen volkomen is gebleken dat die duizelingen op zijne verstandelijke vermogens zijn gebleven zonder invloed;

5⁰, dat uit hetgeen door de 24ste en 25ste get. is verklaard, wel is gebleken, dat de beschuldigde in eene societeit, alwaar hij lid was, uit tijdschriften drie a vier malen prenten zou hebben gescheurd en medegenomen, doch dat in zoodanige wijze van handelen, welke als onbetamelijk is te beschouwen, niet is gelegen eenig bewijs dat de beschuldigde destijds krankzinnig zou zijn geweest, of dat zijne vermogens verzwakt of verminderd waren, dat hij niet zou hebben geweten of begrepen, wat het zegt iemand door het toedienen van vergif van het leven te willen berooven;

6⁰, dat de inhoud der overgelegde en door den besch. geschrevene brieven geenszins de blijken oplevert van zijne verstandsverbijstering, maar wel getuigt van zijn opvolgend goed geheugen, van zijne lust tot schrijven en van eene blijkbaar daarmede gepaard gaande stemming van ontevredenheid en wrevel over hem, naar hij meende, aangedane verongelijking en miskenning, en

7⁰, dat, wat ook mogt zijn gebleken uit de getuigenis van den 28sten getuige en wat ook mogt kunnen worden afgeleid uit den staat, waarin de overgelegde miniatuur-portretten zich bevinden, het oordeel van het Hof daarover zich alleen hiertoe bepaalt, dat dezelve als onbeduidend en zeker niet onder de volmaakte kunnen worden gerangschikt en dat, zoo al de besch. zelf die mogt hebben vervaardigd of veranderd, hetgeen evenwel niet is bewezen, hij dan daarmede eenige grap of aardigheid kon hebben voor oogen gehad, tot welke onderstelling genoegzame aanleiding heeft gegeven, hetgeen door den 28sten get. te dezer zake onder eede is medegedeeld.

Overwegende dat dan ook uit al het evengemelde en uit de opvolgende handelingen en gedragingen van den beschuldigde aan het Hof niet is gebleken van den staat van krankzinnigheid of verstandsverbijstering, met betrekking tot de beschuldiging, en evenmin dat hij tot het volvoeren der misdaad door overmagt zou zijn gedwongen, maar dat integendeel uit al de hiervoren in dit arrest uiteengezette daadzaken en omstandigheden, beschouwd in derzelver zamenhang en onderling verband, aan den Hove volkomen overtuigend gebleken is, dat de besch. bij het plegen der misdaad eenvoudig en opvolgend heeft gehandeld met blijkbaar verstandig overleg en als daartoe gedreven door het geldelijk belang, dat hij zelfs daartoe kon hebben gehad, ook al mogt die dan ook gepaard zijn geweest met bezorgdheid voor het toekomend lot van de 1ste getuige.

Onderanderen wat nog betreft de ter verdediging van den besch. beweerde ten zijnen opzigte bestaande neiging tot zelfmoord en daarmede zoo als beweerd is, gewoonlijk gepaarde neiging tot vernietiging van eens anders leven, aan het Hof uit het gehouden onderzoek daarvan niet is gebleken, dan alleen uit sommige gezegden van den besch., doch geenszins uit eenige daadzaak, daar zijne eerste daad van dien aard eerst dan heeft plaats gegrepen toen zijne misdaad was ontdekt en hij toen ten gevolge daarvan zelf ondervond dat hij in het naauw was gebragt.

Overwegende dat uit wettig bewezene daadzaken, welke als eene en dezelfde voortgezette misdadige handeling, *delictum continuum* moet worden beschouwd niet zoo als dit ten onregte v[illegible] beweerd, zou moeten worden [illegible] tot vergiftiging, omdat Louise E[illegible] deze schuldige toeleg geweest is, slechts zeer weinig van de vergiftigde worst zou hebben gegeten en niet is gestorven, maar dat integendeel die daadzaak, met het oog op de bepalingen van art. 301 C. P., ten aanzien van den beschuldigde daarstelt diens volkomen bewezen toeleg op het leven van Louise Esbra door de werking van door hem toegediend rattengif, zijnde een middel, dat met meer of minder spoed 's menschen dood kan verwekken en alzoo de volvoerde misdaad van vergiftiging.

Overwegende dat de schuldpligtigheid van den beschuldigde aan deze bewezene daadzaak door wettige bewijsmiddelen overtuigend is gestaafd en dat dezelve wordt bedreigd met de straf, bepaald bij de artt. 301 en 302 van het Wetboek van Strafregt, in verband met art. 1 der wet van 29 junij 1854 (Stbl. n⁰. 102);

Verklaart den beschuldigde CAREL AUGUST GUNKEL **schuldig aan vergiftiging.**

Gezien artikelen 301 en 302 van het Wetboek van Strafregt, luidende: „Vergiftiging wordt genoemd enz."; art. 1 der wet van 29 junij 1854 (Stbl. n⁰. 102) luidende: „De doodstraf wordt door den scherpregter uitgevoerd op een schavot enz." Gelet op art. 36 C. P. en de artt. 372 en 216 van het Wetboek van Strafvordering.

***Veroordeelt** den schuldig verklaarden, CAREL AUGUST GUNKEL, om gebragt te worden ter plaatse alwaar men gewoon is te 's Gravenhage executie van criminele justitie te doen, en aldaar op een schavot door den scherpregter met een strop om den hals aan een galg te worden vastgemaakt, en voorts op de wijze bepaald bij art. 1 der bovenvermelde wet met den koorde te worden gestraft, dat er de dood na volgt;*

Verwijst hem wijders in de kosten van de procedure ten behoeve van den Staat.

Gelast dat de voorwerpen, die in deze zaak als stukken van overtuiging hebben gediend, aan de eigenaren of andere regthebbenden zullen worden teruggegeven.

Beveelt dat een extract uit dit arrest zal worden gedrukt en aangeplakt te 's Gravenhage, ter plaatse waar zulks te doen is gebruikelijk.

De *Voorzitter* hervat: „Aan den veroordeelde zij kennelijk dat de wet hem toestaat den tijd van drie vrije dagen om tegen dit arrest te kunnen komen in cassatie, zoo hij mogt oordeelen dat daartoe termen bestaan."

Ik verklaar de teregtzitting gesloten.

De veroordeelde, die gedurende het lezen van het arrest in voorover gebogen houding met de eene hand aan het oor aandachtiglijk had toegeluisterd, rigtte zich, dáár waar de President de straf des doods uitsprak, geheel op, zette zich in eene strakke houding achterover in de bank der beschuldigden en staarde den Voorzitter zonder blikken aan. Na het uitspreken van het arrest, waarop de Voorzitter dadelijk daarna de zitting had gesloten, stond de veroordeelde op, nam het [illegible] zijn hoofd dekte [illegible] sprak [illegible] Mijne Heeren, voor de [illegible] mij aangedaan; ik dank u nog eens."

Onder een ontzettenden toevloed van menschen werd de veroordeelde daarna, even als vroeger, onder escorte van kavalerie, naar het huis van arrest teruggebragt.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.